

Den Blinde Vinkel

– tema om ligestilling
i kunstverdenen

Læs bl.a. om:

Nye tal på
statens skæve indkøb,
Griselda Pollock om køn,
kunst og kanon,
forskere kaster lys over
kvindelige kunstners vilkår

FAGBLAD FOR BILLEDKUNSTNERNES FORBUND

billedkunstneren

Foto: Ty Stange

Blinde vinkler og nye horisonter

AF NANNA GRO HENNINGSEN, FORMAND, BILLEDKUNSTNERNES FORBUND (BKF)

Det er nu tre år siden, vi sidst satte fokus på ligestilling i Bkf. Den gang var anledningen konferencen 'Før usynligheden', arrangeret af en gruppe uafhængige billedkunstnere; Lone Høyer Hansen, Dorte Jelstrup, Kirsten Justesen, Anita Jørgensen, Malene Landgreen, Lisa Rosenmeier, Katya Sander, Åsa Sonjasdotter og Elisabeth Toubro. Konklusionen på konferencen i 2003 var, at vi havde langt større problemer med ligestilling på billedkunstområdet, end nogen havde forestillet sig.

Umiddelbart efter konferencen nedsatte Bkf og UKK (Unge Kunstnere og Kunstformidlere) et fælles ligestillingsudvalg, med det formål at monitorere udviklingen og fastholde et fortsat fokus på problemet.

'Før usynligheden' fik sat en dagsorden, som helt frem til i dag har haft medieerne og kunstinstitutionernes bevågenhed. Hvis man ser på statistikken for de sidste tre år, så har situationen ændret sig en smule i positiv retning, men der er stadig lang vej til egentlig ligestilling.

'Alt hvad folk med ubehag nægter at høre om, bliver afgørende for vores vilkår årtier efter'

P.H.

Derfor afholder Ligestillingsudvalget for UKK og Bkf nu det opfølgende seminar 'Den Blinde Vinkel'. Formålet med dette seminar er at gå bag om tallene og statistikken og se på de underliggende mekanismer og strukturer, der ligger til grund for den strukturelle diskrimination, som sætter sine tydelige spor i indsamling og formidling af vores fælles kulturarv.

Statistikken for de sidste tre år viser, at museernes og Statens Kunstfonds indkøb stadig er uforholdsmæssigt skævt. Kun ca. 25 procent af de værker af nulevende kunstnere, der er indkøbt af Statens Kunstfonds indkøbs- og legetudvalg, er produceret af kvinder. Den gode nyhed er, at der er noget nær køns-lighed i tildelingen af kunstfondens arbejdslegater, samt for tildelingerne fra Billedkunstudvalget og Det Internationale Billedkunstudvalg. Det bemærkelsesværdige er, som det fremgår af åbningsartiklen her i bladet, at uligheden i tallene for indkøb af værker er fælles for museerne og Statens Kunstfond. Det vil sige, at uligheden slår igennem, der hvor vores fælles kulturarv dannes, i statens indkøb og samlinger af kunst.

'Den Blinde Vinkel' sætter fokus på en undersøgelse af kvalitetsbegreber ud fra en diskussion om køn og mere generelt om værkbegreber. Hvordan opstår forestillingen om kunstnerisk kvalitet? Og hvordan relaterer det til den en-

kelte kunstner i forhold til værker, projekter og kunstformer?

For overhovedet at tale om kvalitet i forhold til kunst, må vi definere kvalitetsbegrebet. Vel at mærke ikke for at nå frem til et entydigt svar. Kunstbegrebet har aldrig været mere differentieret og flertydigt, end det er i dag. Ordet 'ligestilling' er i den forbindelse ambivalent. Ligestilling er netop ikke et spørgsmål om ligheder, men om at skabe rum til forskellighed på lige vilkår. Det handler om at se forskellighed som en kvalitet.

Kunsten og kunstinstitutionerne er en integreret del af vores kultur, og kan på trods af et kritisk potentiale, ikke sige sig fri for de mekanismer, der dominerer samfundet. Den vestlige kultur har i århundreder bygget på en forestilling om 'andethed' som en negation, noget der skal udelukkes for at fastholde en egen identitet. 'Det andet' er det, vi bygger vores myter på.

Det er en mekanisme der slår indad i passiv vanetænkning og som reproducerer idiotiske mønstre og forestillinger om køn, seksualitet, etnicitet, socialitet og moral. Det handler om, hvordan vi danner vores identitet som samfund og som individer. Vi har brug for nye strategier for at bryde med modviljen mod det, vi ikke umiddelbart kan identificere.

Nyt navn og udseende – samme blad

Det blad, du holder i hånden, har fået nyt navn og udseende, men handler stadig om billedkunstneres vilkår – socialt, økonomisk, fagligt og kunstpolitisk.

Når vi skifter navn fra Bkf-bladet til Billedkunstneren, er det fordi, vi ønsker at kommunikere klart og tydeligt – også til det stigende antal læsere udenfor kunstlivets indercirkler – at dette er hele standens blad. Vi håber på denne måde at kunne nå ud til endnu flere læsere, også til nye, potentielle medlemmer af Bkf.

I de forløbne to år har bladet forstærket sin position som det eneste tidsskrift herhjemme, der satser på seriøs, undersøgende journalistik om professionelt anerkendte billedkunstneres vilkår. Samtidig udgør bladets spalter et åbent forum for den løbende faglige og kulturpolitiske debat på billedkunstens område.

Denne udvikling vil vi fortsætte – tak for de mange positive tilkendegivelser undervejs og velkommen til dit nye, gamle fagblad!

Miriam Katz, redaktør, Billedkunstneren

Farvel og goddag

Efter syv år siger Bkf farvel til grafisk designer Kenneth Schultz. Kenneth var med til at gøre Bkf-bladet til et seriøst og professionelt blad, som blev højt respekteret i branchen. Desuden har han stået for udviklingen af forbundets grafiske identitet og en række af Bkfs publikationer, først og fremmest Bkf Håndbogen. Tak til Kenneth for hans store indsats!

Billedkunstnerens design og layout er skabt af grafisk designer Bo Sørensen. Bo har mange års erfaring med design af fagblade og kulturtidsskrifter og er i dag ansat som webdesigner i Dansk Røde Kors.

Billedkunstneren udgives af:

Billedkunstneres Forbund (Bkf)
Vingårdstræde 21, 1070 Kbh. K
Tlf. 33 12 81 70 • fax 33 32 28 39
bkf@bkf.dk • www.bkf.dk

Redaktør: Miriam Katz (DJ)
Vingårdstræde 21, 1070 Kbh. K
Tlf. 33 12 81 72 • mk@bkf.dk

Ansvarshavende:
Nanna Gro Henningsen, formand

Design og layout:
Bo Sørensen, grafisk designer

Tryk: Centertryk, Holbæk

Deadlines:
Billedkunstneren #2, juni 2007:
23. april 2007
Billedkunstneren #3, september 2007:
30. juli 2007
Billedkunstneren #4, december 2007:
22. oktober 2007

Artikelforslag, debatindlæg og lign. kan sendes til redaktøren på ovenstående adresse. Redaktionen påtager sig ikke ansvar for materiale, der er sendt uopfordret, og forbeholder sig ret til at redigere i indsendte tekster. Kupon til gratis medlemsrubrikker bagerst i bladet.

Annoncer:
Annoncer i Billedkunstneren tegnes gennem MediaSpace, hos:
Allan Wiberg, tlf. 47 74 27 42
info@mediaspace.dk
www.mediaspace.dk

Abonnement:
Abonnement på Billedkunstneren tegnes hos Bkfs sekretariat på ovenstående adresse.
Pris: 300 kr. for fire årlige udgivelser.

ISSN: 0902-7440

ISSN, elektronisk publikation:
1901-7596

Billedkunstneren er støttet af
Kunstrådets Billedkunstudvalg

Indhold

**Tema: Den Blinde Vinkel
– om ligestilling i kunstverdenen**

2 BLINDE VINKLER OG NYE HORIZONTER

Leder. Af Nanna Gro Henningsen

4 BILLEDET HÆNGER STADIG SKÆVT

Selv om det går den rigtige vej, står der stadig en mandlig kunstner bag tre ud af fire nyan-skaffede værker. Af Jeppe Villadsen

7 BLIK FOR KVINDER

Interview med Ingrid Fischer Jonge, leder af Det Nationale Fotomuseum.
Af Jeppe Villadsen

8 KUNSTVERDENEN ER EN MANDEVERDEN

Interview med Trine Søndergaard og Nicolai Howalt. Af Jeppe Villadsen

10 MÅLET ER IKKE NÅET ENDNU

Interview med Inger Lut Debois og Jette Debois. Af Jeppe Villadsen

11 GØR PLADS TIL FORSKELLIGHED I KUNSTEN

Interview med Griselda Pollock.
Af Miriam Katz

14 KVINDER MÅ SLÅS FOR DERES KUNST

Ny forskning om kvindelige kunstneres vilkår. Af Miriam Katz

16 MÆND MALER OGSÅ PIPFUGLE

Kunstnere bag udstillingsstedet DUNK! om kønsopdelte udstillinger. Af Miriam Katz

Plus:

18 OVERGADEN FEJRRER SIG SELV OG SINE KUNSTNERE

Ny leder ser frem og tilbage. Af Miriam Katz

19 VI KAN TILLADE OS AT PASSE OS SELV

Artikelserie: Hvad gør gallerierne?
Af Trine Vendelboe Juul

21 JEG SATSER ALT PÅ ÅRHUS NU

Artikelserie: Hvad gør gallerierne?
Af Trine Vendelboe Juul

32 DE SEJE SET IGENNEM FOTOGRAFENS ØJE

Suste Bonnén kaster lys over ældre billedkunstnere.

Kort Nyt

23 NYT FRA WWW.BKF.DK

- kunst og kulturpolitik i medierne.

24 DEBAT

”Hvad pokker tænker I på i Bkf?”
Af Gorm Eriksen

24 DEBAT

”Charlottenborg og fair play”
Af Nanna Gro Henningsen

25 DEBAT

”Kunstneriske ildsjæle brændt af”
Af Gunnar Bay

25 NYT FRA BKFS SEKRETARIAT

- kurser, ansøgningsfrister, legater mm.

27 OPSLAGSTAVLEN

- konkurrencer, udstillinger mm.

28 GRATIS MEDLEMSRUBRIKKER

Fra medlem til medlem, Aktuelt på kunstscenen, Nyt om navne.

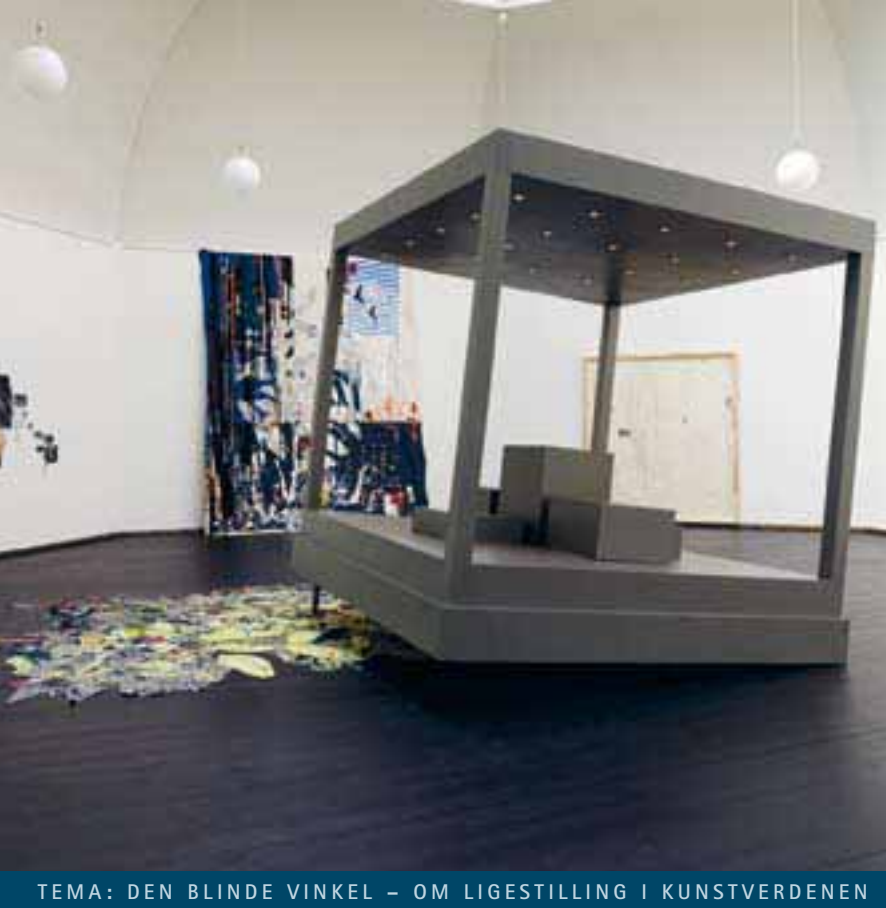
Forside, Billedkunstneren #1 2007

Cindy Sherman: Uden titel, #225, 1990. Copyright: Cindy Sherman. The Broad Art Foundation, Santa Monica. Venligst udlånt af Louisiana Museum for Moderne Kunst.

Den amerikanske fotograf Cindy Sherman iscenesætter, instruerer og fotograferer sig selv i skiftende forklædninger, uden at der er tale om selvportrætter. Hendes problematisering af det mandlige blik over kvinden kan i denne tid opleves på Louisianas store udstilling 'Cindy Sherman - 30 års iscenesat fotografi', der løber frem til d. 20. maj 2007. Læs mere om Cindy Sherman og udstillingen på www.louisiana.dk

Billedet h

Mens værker af kvindelige kunstnere optræder sjældent på museernes indkøbslister, fylder kvinderne godt på udstillingsscenen i disse år. På Den Fries "RF – Det Reale og Det Fantastiske, præsenterede kuratorerne Susan Hinum og Dorte Jelstrup sidste år ti af tidens fremtrædende kvindelige billedkunstnere – uden dog at fokusere på kønsaspektet. Udstillingen var bygget op omkring sammenkoblingen mellem det reale, som virkelighedens genkendelige elementer, og det fantastiske, som elementer af det eventyrlige og det svært tilgængelige personlige. Fra udstillingen ses udsnit af 'A Handfull of Once'. Installation i otte værker. Kirstine Roepstorff, 2006. Foto: Den Frie.

TEMA: DEN BLINDE VINKEL – OM LIGESTILLING I KUNSTVERDENEN

Selv om det går den rigtige vej, står der stadig en mandlig kunstner bag tre ud af fire nyanskaffede værker.

AF JEPPE VILLADSEN

Det var ikke noget, museet havde besluttet. Sådan blev det bare. De seneste fire år har Vestsjællands Kunstmuseum ikke anskaffet et eneste værk af en kvindelig kunstner. Mens det er blevet til 28 værker af mandlige kunstnere.

Og mens der i løbet af de sidste ti år er blevet indkøbt 169 værker af mandlige kunstnere, er det blevet til bare seks værker af kvindelige kunstnere.

Museumsdirektør Charlotte Sabroe fra Vestsjællands Kunstmuseum er overrasket, da *Billedkunstneren* præsenterer hende for tallene, men understreger, at det må skyldes tilfældigheder.

"For mig at se er det en tilfældighed. Spørgsmålet er, om skævheden er så stor, hvis man går nærmere ind i tallene. Det tror jeg ikke, den er," siger Charlotte Sabroe og gør opmærksom på, at 13 af de 28 værker udgør et samlet værk, en installation bestående af 12 collager og en video af billedkunstneren Joachim Koester.

Der er også i en del tilfælde tale om dona-

tioner af ældre kunstværker, som i de fleste tilfælde er af mænd, anfører hun.

"Det høje antal mænd skyldes også, at vi i 1998 fik en samling russisk kunst på lidt over 100 værker. Desuden er vi ikke et museum, som udelukkende erhverver samtidskunst, men skal dække 300 års dansk kunst. Vi har en forpligtelse over for vores samling, når vi går ud og erhverver ældre kunst, og hvor gerne man end ville have kvinder, der repræsenterer guldalderen, så er der altså langt imellem dem."

- *Men stadigvæk, seks kvindelige værker på ti år – er det godt nok?*

"Vi går ikke ud og køber en bevidst køns politik. Vi hverken fravælger de kvindelige kunstnere eller tilvælger de mandlige. Det er jo værker, vi køber, ikke kunstnere."

INGEN KØNSPOLITIK

Charlotte Sabroe peger på, at museet fra anden side er blevet kritiseret for udelukkende at præsentere kvindelige kunstnere i museets foreløbig fire udstillinger med yngre dansk samtidskunst.

"Og så siger jeg, at det er et tilfælde, ligesom det er med indkøbene. Vi går ikke ud og laver en bevidst køns politik på det. Er der noget, vi meget gerne har villet, så er det at støtte den kvindelige kunst, og jeg mener ikke, at den kvindelige kunst på nogen måde skal eller be-

høver at stå i skyggen af de mandlige kunstnere. Jeg kan komme i tanker om mindst lige så mange gode kvindelige som mandlige kunstnere."

Vestsjællands Kunstmuseum er ikke ene om at have en klar mandlig overvægt i sine indkøb. *Billedkunstneren* har undersøgt syv af de toneangivende museers indkøb de seneste tre år, og optællingen viser, at det stadig overvejende er den mandlige kunst, der trækker i museumsindkøberne:

73 procent af den anskaffede kunst er lavet af mænd, mens kun 27 procent af erhvervelserne er skabt af kvindelige kunstnere.

Opgørelsen, der omfatter Statens Museum for Kunst, Louisiana, AROs, Arken samt Vestsjællands, Nordjyllands og Esbjerg Kunstmuseum, er en opdatering af Kulturarvstyrelsens undersøgelse af de samme syv museers indkøbsmønstre i perioden 1983-2003. Dengang var hele 84 procent af værkerne skabt af mænd mod blot 16 procent af kvinder.

Kunstmuseet AROs har som det eneste af de syv museer en overvægt af kvindelige indkøb i perioden 2004-2006. Museet har ellers været kritiseret for sin bastante overvægt af mandlige kunstnere i sin faste samling.

Næstformand i Organisationen Danske Museer Jens Henrik Sandberg, der har ansvar for kunstmuseerne, mener, at man skal glæde sig over udviklingen.

Tal om køn og kunst: 21 ud af 39 kunstmuseumsledere er kvinder (2005). Af kunstnerne, der i 2004 blev optaget på Forårsudstilling på Charlotten Unge Kunstnere og Kunstformidlere er kvinder, mens 32 procent er mænd (i 2004). I Billedkunstneres Forbund er fordelingen 49 procent kvinder og 51 procent mænd.

ænger stadig skævt

Museernes indkøb – de nye tal

- *Billedkunstneren* har fra syv af landets kunstmuseer skaffet de nyeste indkøbstal, her opgjort i antal værker og i procent af det samlede indkøb.

	2004	2005	2006
Esbjerg Kunstmuseum	K: 5 (100%) M: 0 (0%)	K: 1 (20%) M: 4 (80%)	K: 1 (20%) M: 4 (80%)
Nordjyllands Kunstmuseum	K: 27 (44%) M: 34 (56%)	K: 2 (6%) M: 29 (94%)	K: 3 (7%) M: 38 (93%)
Vestsjællands Kunstmuseum	K: 0 (0%) M: 5 (100%)	K: 0 (0%) M: 15 (100%)	K: 0 (0%) M: 3 (100%)
Statens Museum For Kunst	K: 20 (38%) M: 33 (62%)	K: 10 (18%) M: 46 (82%)	K: 5 (19%) M: 21 (81%)
Lousiana	K: 2 (22%) M: 7 (78%)	K: 3 (15%) M: 17 (85%)	K: 9 (29%) M: 22 (71%)
Aros	K: 12 (86%) M: 2 (14%)	K: 6 (55%) M: 5 (45%)	K: 3 (50%) M: 3 (50%)
Arken	K: 1 (6%) M: 15 (94%)	K: 7 (47%) M: 8 (53%)	
De syv museers samlede indkøb 2004–2006:		K: 117 (27%) M: 311 (73%)	

”De proportioner, der har været i tallene, peger på, at der er et problem. Men det bevæger sig langsomt i den rigtige retning, og det tror jeg, vi må være tilfredse med. I løbet af de næste ti år kommer det til at se anderledes og bedre ud i forhold til denne problematik, tror jeg.”

VANENS MAGT

De danske museer er altså tilfredse med, at det går i den rigtige retning, selv om kønsforholdet stadig er tre mænd for hver kvinde?

”Ja, og jeg vil så sige: Er der nogen, der har bedre forslag til, hvad man skal gøre? Hvis ikke man bare er tilfreds med, at det bevæger sig, så vil jeg gerne høre forslagene og tage stilling til dem. Det her er en problematik, som vi har bearbejdet og talt om i museumsverdenen. Det vigtigste er, at tingene bevæger sig – langsomt, jovist, men hvad havde man forventet andet. Det er jo ikke verdens mest dynamiske verden, vi er i, hvad sådan noget angår. Det er vaner, der skal ændres, og det er ikke noget, man gør på en studs,” siger Jens Henrik Sandberg. Han uddyber:

”I debatten glemmer man ofte, at der ligger nogle arbejdsområder for hvert museum, som er præcist beskrevne. Hvis det skal ændres, vil det tage lang tid, da det er noget, der griber dybt ind i museernes daglige arbejde. Det er ikke sådan, at når der ansættes en ny inspektør,

så spørger bestyrelsen ham, hvad han har lyst til at samle ind. Det ligger fast. Så hvis man nu har specialiseret sig i Cobra, har man altså et problem i forhold til at købe kvinder ind. Men langsomt kommer der andre steder, hvor pigerne kan få indpas, fordi man bliver opmærksom på, at det er rigtig nok, det er lidt skævt. Og det skyldes igen vaner – jeg tror ikke, at det er ond vilje,” siger Jens Henrik Sandberg.

Kunsthåndkøb køber skævt ind

Indkøb, foretaget af Statens Kunstfonds indkøbs- og legatudvalg:

I 2003 købte udvalget værker af 20 kvinder og 50 mænd.

Pris for kvindernes kunst: 774.700 kr. = 25 procent af samlet købesum

Pris for mændenes kunst: 2.283.259 kr. = 75 procent af samlet købesum

I 2004 købte udvalget værker af 19 kvinder og 52 mænd.

Pris for kvindernes kunst: 565.774 kr. = 10 procent af samlet købesum

Pris for mændenes kunst: 4.904.713 kr. = 90 procent af samlet købesum

I 2005 købte udvalget værker af 11 kvinder og 24 mænd.

Pris for kvindernes kunst: 814.600 kr. = 25 procent af samlet købesum

Pris for mændenes kunst: 2.351.700 kr. = 75 procent af samlet købesum

Kilde: Statens Kunstfonds årsberetninger, 2003, 2004, 2005

KØNNET KUNSTSYN

På Københavns Universitet er kunsthistorikeren Camilla Jalving overrasket over, at billedet fortsat er så skævt, på et tidspunkt hvor det vrirler med unge kvindelige billedkunstnere.

”Når man tager museernes historie i betragtning, kan det måske ikke overraske, at tingene ikke har forandret sig hurtigere. Alligevel er det utroligt. For det handler jo ikke om, at

'Moderne Kvinder' på Kunstforeningen Gl. Strand satte for nylig fokus på brydningstiden omkring det moderne gennembrud hos kvindelige malere i Norden. Udstillingen kan opleves på Göteborgs Kunstmuseum frem til 27. maj og vises derefter på Trondheim Kunstmuseum 1. juli – 7. oktober 2007. Fra 'Moderne Kvinder' ses her Sigrid Hjertén: Ateljéinteriör (1916).

der ikke er dygtige kvindelige kunstnere, men om at museerne har nogle bestemte kvalitetskriterier – en bestemt æstetik – de køber ud fra,” siger Camilla Jalving.

”Og mange kvindelige kunstnere har kastet sig over de mere museumsvanskelige medier: videokunst, installationskunst, foto og performance, dvs. medier, som endnu ikke rigtig er blevet indoptaget i museumsinstitutionen. Grunden til at kvinderne har gjort det, går helt tilbage til 1970erne, hvor de nye kunstarter blev en måde for kvinderne at unddrage sig den mandlige tradition og få deres eget ståsted.”

Og så har museerne ikke gjort det nemmere ved i den grad at insistere på kunst, der kan hænge på væggen, påpeger hun.

”Det har selvfølgelig at gøre med den plads, museerne har haft til rådighed, men det hænger også sammen med, at det er langsomme forandringer, der sker i forhold til kunstpublikummet. Museerne er jo afhængige af besøgstal,” siger Camilla Jalving.

Kunstsynet udgør ifølge Camilla Jalving således den største barriere for kønsudligning.

”Men en anden barriere er kunstens temaer. Mange kvindelige kunstnere problematiserer køn og identitet og arbejder med et anderledes billedsprog, som i højere grad insisterer på det intime og det personlige. Jeg tror simpelthen, at der er berøringsangst over for de temaer i den danske kunstverden.”

BLESKIFT OG BILLEDER

Og så handler det ikke kun om museerne, understreger Camilla Jalving. Det er i lige så høj grad forhold som netværk, marketing og at komme i stald hos den rigtige gallerist, der afgør, om en billedkunstner slår igennem. Den skævhed, man ser på museerne, er således resultatet af en skævhed, der findes hele vejen rundt i kunstverden, men får sit tydeligste udtryk i museernes indkøb, fordi de er sidste led i kæden.

”Der er jo det helt banale forhold, at mange kvindelige kunstnere ikke kan køre karriere på helt samme måde som deres mandlige kol-

leger, når de får børn – på samme måde som man ser det i andre brancher,” siger Camilla Jalving.

I den anmelderroste bog om samtidskunst *Ny-brud*, der udkom for nylig, beskæftiger Camilla Jalving og medforfatteren Rune Gade sig blandt andet med den fremstormende generation af yngre kvindelige billedkunstnere, som nu for alvor banker på dørene til de store museers samlinger. Gruppen er både kendetegnet ved en ny feminin selvbevidsthed og en ny feminisme.

”Det går i flere retninger,” forklarer Camilla Jalving.

”Man ser dels en form for genoplivning af 1970erne. Mens mange af kunstnerne i de tidlige 1990ere ikke ville identificere sig som feminister, men dog arbejdede med køn som tema, så har man i dag en lang række unge kvindelige kunstnere, som meget gerne vil identificere sig selv som feminister. Det er en reaktion på kunstscenen og på indkøbspolitikken og den generelle skævhed, der stadig er i samfundet. Det er den ene gruppering. Og så er der nogle kvindelige kunstnere, som gerne vil arbejde med kønnet, og som gerne vil spille på det og drage det ind, også som tema og motiv i deres værker, men som ikke på samme måde vil identificere sig som feminister,” siger hun.

Og netop fordi en stor del af de yngre kvin-

UKK og Den Blinde Vinkel

UKK, Unge Kunstnere og Kunstformidlere, skriver:

”Om det handler om museumsindkøb, offentlig udsmykning, uddeling af større legater eller repræsentation på internationale udstillinger er et kunstsyn indbygget, som favoriserer en kunstneridentitet, som kan koges ned til ”hvid mand, min. 45 år”. At sætte fokus på dette område er en fælles kamp for UKK og Bkf, som langt fra kan isoleres til at handle om kønsrepræsentation, men i høj grad handler om et ekskluderende og gammeldags kunstsyn.” (...)

”Der er mange eksempler på, hvordan en øget bevidsthed, som følge af den løbende debat i de senere år, giver gode resultater. Samtidig er det dog klart, at målet langt fra er opnået. Vi må vedvarende arbejde på området, for eksempel for at sikre, at kvinder indskrives i kunsthistorien på lige fod med mænd og derved bliver en del af det grundlag, hvorpå billedkunsten udvikler sig. Dette handler også om at kigge tilbage på en farverig historie, hvis dokumentation kun findes i private kælderrum, i skuffer og i hukommelsen af dens aktører...”

Læs hele UKKs oplæg om *Den Blinde Vinkel* på:

www.bkf.dk

Se også: www.ukk.dk

delige billedkunstnere arbejder i værkformer, som ikke er museumsegnete, ligger der ifølge Camilla Jalving en stor udfordring for museerne, hvis de ønsker at repræsentere det, som sker på kunstscenen i dag.

Fakta om Den Blinde Vinkel

- Seminaret løber af stablen samtidig som *Billedkunstneren* udkommer: 2. marts 2007.
- Arrangører: Bkfs og UKKs fælles ligestillingsudvalg: Karen Land Hansen (UKK) samt Carina Zunino og Nanna Gro Henningsen (Bkf).
- Arrangørerne retter en varm tak til deres dialogpartnere: Rune Gade, Malene Vest Hansen, Elisabeth Møller Jensen, Dorte Jelstrup, Ingrid Fischer Jonge, Ulla Angkjær Jørgensen, Thea Juhl-Nielsen, Åsa Sonjasdotter og Morten Søndergaard.
- Den Blinde Vinkel henvender sig primært til de faggrupper, der forvalter de funktioner i kunsthverden, hvor ulighederne mellem kønnene formes. Det er bl.a. kunsthistorikere, kuratorer, museumsfolk og medlemmer af kunststøttens råd og nævn.
- Hovedtaler er den britiske kunsthistoriker Griselda Pollock, som *Billedkunstneren* bringer et interview med på side 11.
- Læs mere om seminaret på www.bkf.dk

Blik for kvinder

TEMA: DEN BLINDE VINKEL – OM LIGESTILLING I KUNSTVERDENEN

Det handler om nysgerrighed. Og mod. Museerne skal orientere sig i alle afskygninger af samtidskunsten. Og vove pelsen og købe værker af kunstnere, der endnu ikke er fuldt kanoniseret, mener Ingrid Fischer Jonge, leder af Det Nationale Fotomuseum.

AF JEPPE VILLADSEN

Man er nødt til at være nysgerrig. Ellers får man ikke blik for variationerne og de mange forskellige udtryksformer i kunsten, mener Ingrid Fischer Jonge, der har været leder af Det Nationale Fotomuseum, siden det åbnede i 1999.

Er man til gengæld nysgerrig og åben for nye kunstneriske udtryksformer, er det ikke svært også at få plads til kvinderne i kunstsamlingen, mener hun.

”Inden for det fotografiske medie er der, ikke mindst de senere år, mange dygtige kvinder, der arbejder med fotografi som kunstart. Derfor har det været oplagt at inddrage dem markant i samlingen,” siger Ingrid Fischer Jonge.

Det Nationale Fotomuseum, der er knyttet til Det Kongelige Bibliotek, er blandt den eksklusive gruppe af danske museer, der kan prale af en nogenlunde ligelig fordeling mellem indkøb af mandlige og kvindelige kunstnere værker.

Museer går glip af mange interessante værker, fordi de har mest blik for mainstream kunst, mener Ingrid Fischer Jonge. Foto: Ty Stange

Billedet var imidlertid et andet, da Ingrid Fischer Jonge i 1994 overtog ansvaret for den fotografiske samling. Dengang var samlingen – med hendes egne ord – stærkt præget af, at det var to herrer, der siden 1950'erne havde stået for anskaffelserne. Den store andel af mandlige kunstnere værker blev begrundet i hensynet til samlingens kunstneriske kvalitet.

”Men jeg spørger altid, hvem er det, der definerer kvalitet? Selvfølgelig siger vi alle sammen, at vi køber efter kvalitet, men hvordan er det nu lige, vi definerer kvalitet, og hvordan har kvalitetsbegrebet udviklet sig? Det er jo i høj grad sket med et mandligt blik,” siger hun.

TALENT I UDKANTEN

”Hvis man kun ser på kunsten ud fra den autoriserede synsvinkel, er det klart, at man udelukker nogle ting, fordi man har mest gehør for det, der er mainstream. Så ser man ikke alt det, der har andre udtryksformer og måske eksperimenterer noget mere. Og dér ligger ellers nogle virkelig interessante ting, for det sprudler med talenter – både på herre- og damesiden,” siger hun og tilføjer:

”Og jeg gider jo godt at se lidt ekstra på damesiden!”

Men det er vel straks sværere at undgå den mandlige dominans i anskaffelserne, når man bevæger sig mere end 30 år tilbage?

”Jo, der skal man se sig lidt bedre omkring og være lidt mere stædig. Men der er nogle rigtig dygtige kvinder, f.eks. Lotte Jacobi, der også sælges på auktionerne i dag. Kunstnere som hende kunne man godt have kigget på noget før,” siger Ingrid Fischer Jonge, der i 2004 desuden blev kulturchef på Det Kongelige Bibliotek.

Tendensen med, at det i høj grad er kvinder-

ne, der kaster sig over kunstfotografiet, så man i USA i allerede 1980'erne, f.eks. med fotografen Cindy Sherman.

”Hun har fortalt, at det for hende var oplagt at tage fat i et medie, som lå ubrugt af mandlig hånd. Hendes mandlige kolleger ville ikke røre fotografiet, der ikke blev anset for fint. Og det gør det egentlig stadig ikke. Der er ikke de store samlere, der tager sig af fotografiet, og derfor har der på mange måder været frit spillerum for kvinderne. Det har de taget op og virkelig manifesteret sig i.”

VÆR DOG MODIGE

Mainstream er domineret af mænd – ikke mindst inden for malerkunsten, hvor det blandt de helt unge er ’drengene’ der definerer, hvad et godt maleri er, mener Ingrid Fischer Jonge.

- Hvorfor er der fortsat så stor skævhed her i 2007?

”Jeg tror, det handler meget om traditioner. De mandlige kunstnere arbejder med de traditionelle medier, og det er de traditionelle medier, der bliver købt til kunstmuseerne: Maleri og skulptur.”

- Hvad skal de gøre anderledes, museerne?

Høj latter: ”De skulle tage at være noget mere nysgerrige. Ikke kun over for kunstneriske tendenser, men også over for de mere generelle livsbetingelser, som vi lever med og i.”

”Nysgerrighed først og fremmest, men derefter mod. Fordi der ikke på samme måde er garanti for de unge kvindelige kunstnere, som hvis du køber en Tal R i dag. Han er garantsikret, i hvert fald indtil pensionsalderen – de yngre kvinder er ikke kanoniseret i samme grad.”

”Hvem er det, der definerer kvalitet? Selvfølgelig siger vi alle sammen, at vi køber efter kvalitet, men hvordan er det nu lige, vi definerer kvalitet?”

Ingrid Fischer Jonge, Det Nationale Fotomuseum

'Kunstverdenen er en mandeverden'

TEMA: DEN BLINDE VINKEL – OM LIGESTILLING I KUNSTVERDENEN

Kunstnere navigerer mellem børn og karriere på nye måder, f. eks. som Trine Søndergaard og Nicolai Howalt, der er partnere både kunstnerisk og privat. "Det gode ved fællesprojekter er, at det ikke er den ene, der kører derudaf et halvt år i New York, mens den anden sidder med børnene og opvasken," fortæller de.

AF JEPPE VILLADSEN

De er begge kunstfotografer. De lever sammen og har børn sammen. Og så arbejder de sammen en stor del af tiden.

Trine Søndergaard og Nicolai Howalt har med andre ord begået en nær totalfusion af deres liv og karrierer.

Og de har stor succes, både hver især og med deres fælles projekter. Så det er ikke for at klage, når Trine Søndergaard bemærker, at der er forskel på, hvordan man bliver mødt som mand og som kvinde i kunstverdenen.

"Jeg opfatter det mere som en mandeverden end en kvindeverden. Ikke fordi, der er jo masser af kvindelige kunstnere, men I har det jo lidt sådan, at så er drengene i Skotland og spiller VM i kunstfodbold osv.," siger hun til Nicolai.

"Men måske er det bare sådan, at drenge er bedre til at gå ud sammen og spille fodbold og lege," fortsætter hun.

Trine Søndergaard og Nicolai Howalt i det fælles værksted. "Normalt er det en ensom proces at arbejde med fotografi. Det har været en stor gave at opdage, at man kan lave et team ud af det," siger Nicolai Howalt. Foto: Ty Stange.

- Eller drikke en øl?

"Ja, jeg har f. eks. aldrig været på Andys med Martin (Asbæk, deres gallerist, red.). Drengene netværker naturligt. Hvis jeg skulle netværke, ville det ikke være naturligt på samme måde."

Er det noget, hun har kunnet mærke i forhold til fremdriften i sin egen karriere?

"Det er svært at skille tingene ad, men jeg er ret sikker på, at den er der – er du ikke det?" Hun vender sig mod Nicolai.

"Jeg oplever det ikke på den måde. Jeg tror, det er nogle andre ting, der spiller ind. Nemlig, at når man er en familie, som vi er, hvor man får børn sammen, så er kvinden sat temmelig meget ud af spillet – i hvert fald det første år med hvert barn - i forhold til mig som far," siger Nicolai Howalt.

BORDFODBOLD

Trine Søndergaard har netop genoptaget arbejdet efter et års barselsorlov, men hun tror ikke, børn er den eneste grund til, at det er nemmere at være mandlig kunstner.

"Der er nogle naturlige mekanismer omkring salg, galleritilknytning, hvem man tror på, og hvem man vil investere i, som gør, at det er sværere at lykkes som kvindelig kunstner. Jeg går jo ikke ud og spiller bordfodbold med mine kontakter. Det er sådan noget, mænd gør uden at snakke sammen. Hænger ud sammen. Og det har ikke noget at gøre med, at I ikke kan lide kvinder, men der er nogle mekanismer, som virker favoriserende for mændene."

"Og når man ser på salget til de danske samlere, så er det ret klart, at de mekanismer virker hele vejen op i gennem kunstverdenen," siger hun.

Det med salget har nu for dem begge været så som så herhjemme. Faktisk har de ikke solgt et eneste værk fra deres seneste fælles fo-

toprojekt HOW TO HUNT til danske museer - i modsætning til i udlandet, hvor interessen for at købe deres arbejder har været stor. Det tager de nu ikke personligt.

"Der bliver købt meget lidt fotokunst i Danmark. Fotografiet er ikke så etableret og respekteret et medie i Danmark som i udlandet," fortæller Trine Søndergaard.

JAGTBILLEDER

De to mødte hinanden i 1997, da de arbejdede sammen i Ragnarok, en sammenslutning af dokumentarfotografer, og i dag bor de i et kolonihavehus på Amager. Kort efter de var flyttet sammen, lavede de deres første fællesprojekt: N+T, et 'dagbogsprojekt' med billeder af deres familieliv – "grimt fotograferede snapshots af vores helt nære liv," fortæller Trine.

Siden er det blevet til flere samarbejder, senest projektet HOW TO HUNT, som tager afsæt i jagt og landskabet. Og her har samarbejdet været ekstra tæt, fordi der ikke er tale om fotos i traditionel forstand. Hvert billede består af op til 40 fotografier, der er lagt i lag. Fugle, jægere, jagthunde og vildt, fotograferet ud fra nøjagtigt samme perspektiv, bliver alt sammen klippet over og samlet i et enkelt landskabsbillede.

"Alting har været på stedet, men ikke på samme tid. På den måde viser billederne en tidsperiode og ikke et øjeblik, sådan som man er vant til fra fotografi," forklarer Trine Søndergaard.

"Så selve projektet bliver egentlig lavet i computeren efterfølgende. Det betyder, at vi har enormt meget dialog om, hvilke øjeblikke vi skal sætte ind, så der er et langt større samarbejde omkring det," siger hun.

Og det er der fordele ved, mener Nicolai Howalt:

"Det er befriende at kunne dele succesen med sin kone, når det lykkes."

- Nicolai Howalt, fotograf

”Normalt er det en meget ensom proces at arbejde med fotografi. Du går ud og afsøger og fotograferer, og så vender du hjem og bearbejder det. Men her er det en langt mere kollektiv proces. Det har været en stor gave at opdage, at man kan lave et team ud af det,” siger han og tilføjer:

”Men det er også fantastisk problematisk, at man både samarbejder hjemme og på arbejdet!”

”Superudfordrende til tider,” siger Trine Søndergaard.

DELER SEJRENE

Alligevel er fordelene ved samarbejdet til at tage og føle på, mener begge. Det gør det muligt at kombinere to børn og to karrierer.

Trine: ”Det gode ved et fællesprojekt er jo, at det ikke pludselig er den ene, der kører derud af et halvt år i New York, mens den anden sid-

der med børnene og opvasken. På den måde er projektet demokratisk.”

Nicolai supplerer: ”Selv om det er en stor udfordring at være samarbejdspartnere og kærestes samtidig, så ville det være endnu værre ikke at være samarbejdspartnere i sådan et forløb, men stadigvæk kærestes. Der er nogle gaver ved, at man kan deles om oplevelserne. Jeg tror, det ville være svært, hvis man arbejdede med hver sit, og havde hver sine succeser – det er befriende at kunne dele succesen med sin kone, når det lykkes.”

At det lykkedes, viser også den seneste af parrets succeser: ”Kromanns Remise #1” fra serien HOW TO HUNT fik sidste år juryens specialpris i den prestigefulde konkurrence Paris Photo 2006.

”Der er nogle mekanismer omkring salg, galleritilknytning, hvem man tror på, og hvem man vil investere i, som gør, at det er sværere at lykkes som kvindelig kunstner.”

- Trine Søndergaard, fotograf

Målet er ikke nået endnu

TEMA: DEN BLINDE VINKEL – OM LIGESTILLING I KUNSTVERDENEN

Moderen meldte sig ind i Kvindelige Kunstneres Samfund i 1950'erne. Datteren lavede kvindekunstnergrupper i 1970'erne og 1980'erne. Begge har kæmpet for kvinders vilkår og er enige om, at de er blevet bedre – men der mangler et sidste nøk.

AF JEPPE VILLADSEN

Det er gået fremad for kvinderne, siden Kunstakademiets professorer i 1970'erne opfordrede de kvindelige studerende til at gå ud og få nogle børn. Det tror billedkunstner Jette Debois i det mindste. Men hun er ikke sikker.

Dengang, sidst i 1970'erne, fik de kvindelige studerende fortalt, at kunstnerlivet ikke var noget for dem. Og i samme åndedrag fik de at vide, at kvinder aldrig bliver lige så gode kunstnere som mænd, fordi de føder børn. ”Og det tager noget af kreativiteten”.

”Sådan sagde nogle af de mandlige lærere faktisk, vel at mærke højt begavede professorer! Altså, man tænker jo, at det er løgn, men det er kun 20-30 år siden,” siger Jette Debois der gik på kunstakademiet i København fra 1974-81.

Men tiden var ikke med det mandlige professorvælde. Kvindebevægelsen var for længst ankommet, så de kvindelige studerende vendte ryggen til de reaktionære lærere og lavede deres egen undervisning, fortæller Jette Debois.

”Vi dannede en kvindegruppe, hvor vi forsøgte at formulere, hvad det ville sige at være kvinde og kunstner. Vi råbte på at få kvindelige professorer ind, hvilket der så også er kommet i dag, men det var en lang, sej proces.”

Derfor var de kvindeafjendske bemærkninger fra underviserne også bare med til at sætte yderligere fut i hendes engagement.

”Jeg blev bare mere vred. Det gjorde vi alle sammen.”

ET POLITISK FÆLLESSKAB

Og det forstår moderen, Inger Lut Debois, udmærket. Det var ikke for ingenting, at hun selv havde meldt sig ind i Kvindelige Kunstneres Samfund (KKS) tilbage i slutningen af 1950'erne.

På det tidspunkt var hun og hendes mand, billedkunstneren Svend Debois, lige flyttet ind i huset på Mirabellevej ved Bellahøj, hvor de stadig bor. I alle årene har Inger Lut Debois malet hjemme i huset – de første 14 år i stuen, derefter i et tilbygget atelier.

”Ligesom i Bkf kunne man ikke komme ind i KKS uden at have en vis anerkendelse som kunstner. Og for mig var det en stor ting at komme ind, for i KKS havde vi et socialt og kunstnerisk fællesskab,” fortæller 75-årige Inger Lut Debois.

”Efterhånden lærte jeg at rejse mig op i store forsamlinger, uden at benene saksede helt. Og jeg var også tilstrækkelig arrig nogle gange, for jeg synes jo nok, at uretfærdigheden var stor – større end nu.”

IKKE PÆNE PIGER

På mange måder ligner de to kvinders historier hinanden. De har begge malet fra de var helt unge, og de har begge engageret sig i kam-

pen for kvindelige kunstneres vilkår. Men de har aldrig været *feministiske* malere. Ingen af dem har været kønspolitiske i deres kunstneriske arbejde.

”Vi er jo mere malere i klassisk forstand,” siger Jette Debois.

”Mens mange af de unge kvindelige kunstnere i dag er meget vrængende – det er dejligt at se. Det er ikke ’pæne piger,’” siger hun og fortsætter:

”Der er måske ikke i alle tilfælde tale om kunst, der bærer langt ind i næste århundrede, men det kan sige noget lige nu og her – på samme måde som en del af kvindekunsten i 1970'erne. Nogle har den evne, at de kan få nutiden direkte ind i deres billeder.”

VEJEN BANET

Jette Debois er i meget direkte forstand trådt i sin mors fodspor – har hun haft fornemmelsen af, at hendes vej ind i kunsten er blevet banet af generationen før?

”Det tror jeg. Bare det, at der var nogle kvinder, der har holdt ud – ikke stoppede med at male for at blive husmødre - og at der er billeder af dem at se på, det har betydet meget for min generation,” siger Jette Debois, der gerne indrømmer, at hun som ung havde sin mor som forbillede.

”Jeg var ikke forskrækket over at skulle være billedkunstner, fordi jeg havde set, at det kunne man jo godt. At det så ikke var helt så nemt, som det så ud, da jeg var 16, er en anden sag!”

Både mor og datter har en fornemmelse af, at kønsforskellene er mindre i dag, men der mangler det sidste nøk. Det lyder samstemmende: ”Det er meget godt med Per Kirkeby, ham holder vi meget af, men vi har altså også brug for nogle kvindelige modstykker!”

To generationer af billedkunstnere. Inger Lut Debois og Jette Debois har begge malet fra de var helt unge, og har begge engageret sig i kampen for kvindelige kunstneres vilkår.
Foto: Ty Stange

”Jeg var også tilstrækkelig arrig nogle gange, for jeg synes jo nok, at uretfærdigheden var stor.”

Inger Lut Debois, billedkunstner

Gør plads til forskellighed i kunsten

At være ligeværdige er ikke det samme som at være ens, understreger britiske Griselda Pollock, der er en af den feministiske kunsthistories mest markante stemmer. Hun er hovedtaler på seminaret 'Den Blinde Vinkel', og fortæller her om sit syn på køn, kunst og kanon.

AF MIRIAM KATZ

Hvor er kvinderne?

Sådan lød det fra flere sider, da Danmark fik sin egen, statslige kunstkanon for et års tid siden, og de kvindelige kunstnere glimrede ved deres fravær.

Det gjaldt også kanonen for billedkunst, hvor der kun blev plads til en enkelt kvindelig billedkunstner, nemlig Astrid Noack, og hendes "Stående kvinde" fra 1937.

Svaret lød dengang, at kvinder igennem historien har været underrepræsenterede i kunsthistorien, og at en kunsthistorisk kanon nødvendigvis vil afspejle den historiske ulighed.

Samme svar kommer fra de fleste af den internationale kunstverdens beslutningstagere, når feminister kritiserer kvindelige kunstnere usynlighed på museer og i kunsthistorie-skrivningen.

Men det er et svar, som ikke godtages af britiske Griselda Pollock, én af hovedskikkelserne i den såkaldt 'anden bølge' af feministiske kunsthistorikere, der brød igennem i 1980'erne.

Hendes bog "Differencing the Canon – Feminist Desire and the Writing of Art's Histories" (1999) er efterhånden blevet en klassiker på universiteternes institutter for kunsthistorie, og handler om, hvordan selve kanon-tan-

ken er gennemsyret af et bestemt kunstsyn, der udelukker de kunstneriske manifestationer, som ikke passer ind i skabelonen.

Før seminaret 'Den Blinde Vinkel', hvor Griselda Pollock er hovedtaler, bad *Billedkunstneren* den feministiske forsker om at fortælle om sit syn på kunst, køn og kanon.

Og Griselda Pollock svarer beredvilligt på e-mail fra universitetet i Leeds, hvor hun leder Center for Kulturanalyse, Teori og Historie:

"Mit udgangspunkt er spørgsmål som: Hvad er det, der former og fastholder kunsthistoriens kanon? Hvorfor indeholder den kun mandlige kunstnere? Hvorfor har så lidt ændret sig, siden feminister for første gang pegede på, at kanonen udelader dokumenteret betydningfulde kvindelige kunstnere? Mit svar er, at kanonen er et idealiseret billede af maskuliniteten hos de kunsthistorikere, som skaber den. Kunstneren er en heltefigur, og psykologisk er kanonens struktur gennemsyret af narcissisme og en tendens til at idealisere "Den Store Figur" – oprindeligt faderen, senere helten," forklarer Griselda Pollock.

INGEN HELTINDER, TAK

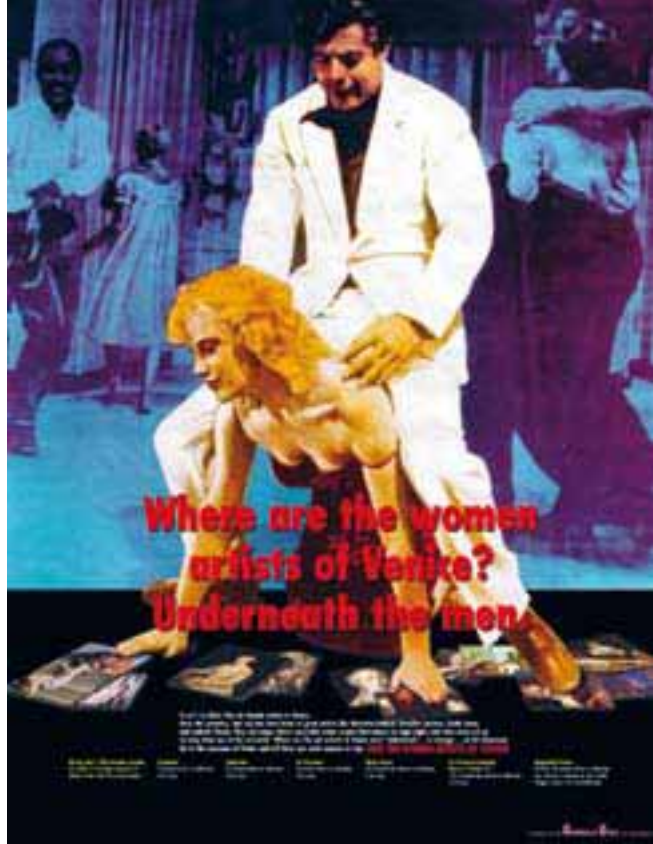
Det skyldes altså andet og mere end glemsomhed, når kvinder udelades fra kunstens kanon,

mener Griselda Pollock.

"Vestlig kunsthistorie er formet af nationalistiske hensyn, hvor kunstværket ses som en refleksion af nationens og endda 'racens' sjæl. Psykologisk er der også, som nævnt, en narcissistisk investering i historierne om kunstneren som helt. Vil man forandre kanonen, må man åbne den for det, jeg kalder det feministiske ønske. Det er et ønske om forskellighed, som betyder, at kunsthistorikeren ikke forsøger at skrive om kunstnere, som han/hun identificerer sig med. I stedet ønsker kunsthistorikeren at lære verden at kende fra synsvinkler, der er forskellige fra hans/hendes eget, og som viser os noget nyt og ukendt. Synsvinkler, som kan give os større forståelse for den radikale og kreative karakter, kunstnerisk arbejde har, når det fornyer kulturen," siger Griselda Pollock.

Derfor er hun også kritisk overfor feministiske kunsthistorikere, der forsøger at gøre kvindelige kunstnere til heltinder.

"I 'Differencing the Canon' analyserer jeg kanonens struktur, og viser, hvordan vi kan bane vejen videre frem – ikke for at skabe en kvindelig kanon, men for at finde en måde at aflæse kunstens historier for forskellighed på. For at lære at se, hvordan kunstnere har udforsket et væld af erfaringer og emner igennem

Det amerikanske, feministiske kunstnerkollektiv Guerrilla Girls har siden midten af 1980'erne sat fokus på den manglende ligestilling i kunsthistorien. Her er en af deres posters fra Venedig Biennalen 2005. Foto: Guerrilla Girls.

Over 100 år tog det for en af dansk kunsts kvindelige pionerer, billedhuggeren Anne Marie Carl-Nielsen (1863-1945), at få realiseret sin rytterstatue af Margrethe den Første. Statuen er forsøgt rejst tre gange, og i december 2006 lykkedes det: Bronzestatuen, støbt efter Anne Marie Carl Niensens gipsmodel, blev indviet på Københavnsvej i Roskilde. Anne Marie Carl-Nielsen: Margrethe den Første, rytterstatue. Polfoto.

Anne Marie Carl-Nielsen var i 1916 medstifter af Kvindelige Kunstneres Samfund. Hendes hovedværk, rytterstatuen af Christian IX, er opstillet på Christiansborg Slots Ridebane i 1927. Foto: Det Kgl. Bibliotek.

præcis de af billedkunstens komplekse sprog, som de har foretrukket på præcis deres tid og sted i historien.”

Og det feministiske perspektiv begrænser sig ikke bare til kvinderne, påpeger Pollock:

”Udover at udfordre den mandlige kanon, stiller jeg i bogen også spørgsmål ved den vestlige kunsts eurocentriske kanon. Som europæisk feminist er jeg tvunget til at tænke over, hvordan man udforsker forskellighed fra en radikalt anderledes generationsmæssig, historisk og geopolitisk position end min egen.”

ULIGHED ER MODERNE

Hvordan er kunstens kvalitetsbegreb blevet formet, og hvilken konsekvens har det for kunstens institutioner i dag?

”Det er vigtigt at forstå, at den ulighed, der er baseret på udvælgelsen af et enkelt køn til at repræsentere al menneskelig kreativitet på vores museer og i kunsthistoriske værker, er et moderne fænomen,” fortæller Griselda Pollock.

”I det 19. århundrede var der mange samlinger med kvindelige kunstnere, og ud fra forskning i kvindelige kunstneres karriereforløb i forskellige historiske perioder ved vi, at kvinder altid har fundet måder at forhandle vilkårene for deres køn, så de kunne skabe kunst, der blev anerkendt og solgt af samlere, mæcener og historikere. Det er først i det 20. århundrede, at formel moderne kunstmuseumshistorie og akademisk kunsthistorie begynder at ekskludere kvinder fuldstændig,” siger Griselda Pollock.

Et klassisk eksempel er den betydningsfulde amerikanske abstrakte maler, Lee Krasner. Da hendes mands, Jackson Pollocks, kreativitet svækkedes i midten af 1950'erne, skabte hun en markant serie collage-værker. Clement Greenberg - tidens mest indflydelsesrige amerikanske kritiker - anså værkerne for at være betydningsfulde, men sagde det aldrig og skrev

aldrig en anmeldelse. Den udeladelse fik vidtrækkende konsekvenser, forklarer Griselda Pollock:

”Greenberg indrømmede i 1965, at han burde have skrevet om Lee Krasner, men da var skaden sket, og i dag findes ingen samtidige kritiske tekster om Krasners betydning for tidens kunstneriske debat og strategier. Derfor: Hvis vi som samvittighedsfulde kunsthistorikere kun bruger samtidens kilder, så vil Greenbergs sexistiske udeladelse betyde, at Krasner aldrig kan indtage sin rette plads som en af nøglefigurerne i hendes generation af amerikanske malere.”

Den slags udeladelser betyder samtidig, at feministisk kunsthistorie uretfærdigt fremstår som en bøn om særbehandling af kvinder, som ”historien” ikke har dømt værdige at kommentere, påpeger Griselda Pollock.

”Et andet eksempel er Mary Cassatt. Der findes kun et enkelt værk af hende i en fransk offentlig samling. Da der i 1998 blev forsøgt organiseret en retrospektiv udstilling af hendes arbejde, afviste de franske museer udstillingen, fordi hun, ifølge museerne, ”ikke eksisterede”. *Marie Qui?*, lød det fra museumsinspektørerne.”

Samme mekanisme gælder i andre lande, og fastholder kvindelige kunstnere i en ond cirkel af usynlighed, mener Griselda Pollock.

”Hvis museumsgæster ikke ser kvindernes værker og ikke kender navnene, vil de ikke lede efter bøger om kunstnerne. Forlæggerne udgiver ikke bøger om kunstnere, ingen ønsker at læse om, og museerne udstiller ikke kunstnere, ingen kender. Sådan fortsætter det.”

FEMINISMEN LEVER

Fra et feministisk synspunkt, hvor ser du den vigtigste udvikling i kunstverden de senere år?

”Udviklingen har både gode og dårlige træk. På den ene side står det klart, at de, som er forblevet tro mod kunsten som kritisk prak-

sis, har lært meget af de feministiske strategier, som blev udformet i 1960'erne og 70'erne. Det kunne man f.eks. se på seneste Documenta-udstilling, hvor udfordringen af den euro-amerikanske akse og det fokus, der var på kunstens forhold til politik og historie, tydeligt viste, at mange kunstnere i dag står i gæld til feministisk teori og praksis. Interessen for afgørende spørgsmål som migration, mangfoldighed, oprindelige folks rettigheder, globalisering og byrum viser, at den feministiske ånd lever.”

”En anden væsentlig udvikling er opblomstringen af feministisk bevidsthed mange steder i verden, som respons på lokale politiske forandringer. F.eks. i det tidligere Østeuropa, i Taiwan, Korea og Spanien. Selv Frankrig har erkendt, at kunst og køn kan diskuteres. Denne udvikling, der går på tværs af generationer og grænser, er meget vigtig for at mindske den amerikansk-europæiske dominans, når det gælder forståelsen af disse emner.”

”Samtidig er der de seneste tiår også sket voldsomme tilbageslag, hvor feminismens død flere gange er blevet udråbt – men for tidligt! Feminisme undertrykkes og ignoreres mange steder. Unge europæiske kvinder fortæller mig, at de ikke længere har brug for feminisme. De indgår gladelig på det modebevidste kunstmarked og accepterer, at det feministiske projekt udviskes.”

”På den måde bliver markedsdrevne, anti-kritiske tendenser i kunstverden stærkere, og kunstverden bliver mere kynisk. Vi ser dog også ægte forsøg på modstand imod kunstens totale underkastelse overfor forbrugskulturen. Men det, som kunsthandlere og samlere mener, er vigtigt og *cutting-edge* dominerer i en sådan grad, at kunstens offentlige rum som analytisk og kritisk praksis er stærkt svækket.”

MUSEER SOM MØDESTED

Hvilke forandringer håber du at se på dette område?

Blå Bog, Griselda Pollock

Leder af Center for Kulturanalyse, Teori og Historie ved universitetet i Leeds. Pollock har bl.a. skrevet "Differencing the Canon – Feminist Desire and the Writing of Art's Histories" (1999). Hendes nyere forskning omhandler bl.a. Holocaust, psykoanalyse og jødisk kunsthistorie. I 2007 udkommer flere af hendes seneste værker, bl.a.: "Museums after Modernism: Strategies of Engagement" samt "Encounters in the Virtual Feminist Museum".

Griselda Pollock.
Privatfoto.

"Ægte ligestilling kræver erkendelse af, at alle grupper i deres forskellighed har ret til de samme vilkår og ressourcer."

- Griselda Pollock

"Der er tegn på modstand, f.eks. står feminismen stærkt i kunsthivet i USA i disse år," fortæller Griselda Pollock, der netop er hjemvendt fra symposiet "The Feminist Future" på en af kunsthivets absolutte højborg, Museum of Modern Art (MoMA) i New York. Her samledes førende kunstledere, kunstnere, kunsthistorikere og aktivister fra hele verden i januar for at diskutere, hvilken rolle køn spiller for museer, kunstnere og forskere i dag – og i fremtiden.

"En vigtig opgave for forskningen de kommende år er at undersøge den feministiske kunsts historie og dokumentere feminismens betydning for kunsten som sådan," mener Pollock.

"Men jeg ser ingen forandringer i de mekanismer, der styrer museerne, markedet og samlerne – penge dominerer og styrer kunsthivet. Jeg ville dog ønske, at museerne igen blev offentlige rum, mødesteder for samtale og debat, hvor kunsten kan få plads til at udvikle vores forestillingsevne om holdbare og retfærdige fremtidsmuligheder."

"Vi står overfor frygtelige farer i nutidens samfund, udfordringer som underminerer det demokrati og den oplysning, som er det eneste, der sikrer kvinders og minoriteters rettigheder. Kunsthivs rolle har altid været at få os til forstå fantasiens, illusionernes og det imaginæres kraft. Vi har brug for modstand mod de destruktive og voldelige fantasier, der bliver stadig stærkere."

"I Vesten behandles kunst som en vare, som underholdning, som del af turisme-industrien, som investeringsobjekt eller som led i virksomheders identitets-skabelse. Jeg ønsker at se kunst anvendt som en kritisk modkraft – som selv- og social analyse. Som en styrke, der kan lære os, hvordan man ser verden på måder, der mindsker destruktion og øger mulighederne for liv."

HISTORIEFORFALSKNING

Hvilket ansvar har kunsthivs institutioner for ligestillingsspørgsmålet?

"Institutionerne har det fulde ansvar for at påtage sig at sikre ligestilling og ligeværd.

Når vi taler om lighed, er der en tendens til at bruge én standard og kræve, at den ekskluderede Anden skal være ens for at blive accepteret. Men ægte ligestilling kræver erkendelse af, at alle grupper i deres forskellighed har ret til de samme vilkår og ressourcer."

"Hvis vores museer og gallerier fortsætter med at praktisere ideen om, at kun hvide mænd skaber betydningsfuld kunst, misinformerer de aktivt deres publikum, forvrænger kunsthistorien og gør sig til talsmænd for en mandlig, overlegen ideologi. I dag betyder historikerens dokumentation af kvindelige kunstneres arbejde igennem tiderne, at museernes ensidige billede bliver stadig mere uacceptabelt. Og hvilken effekt har det mon på 50 procent af befolkningen – kvinderne - at de aldrig ser sig selv spejlet i værker lavet af kvinder?"

"Hvis vi kun ser os selv i billeder lavet af mænd, forbliver vi ukendte for os selv.

Kunsthivs institutionerne er forpligtede til at forske, kuratere og bevare hele kulturarven. De skal viderefremme de mest fuldstændige og alsidige udtryk for menneskelig kreativitet og tankevirksomhed, som det er muligt."

"Ligestilling betyder ikke, at vi indfører én enkelt standard. For vi ved ikke, hvad vi kan lære om verden, når mænd og kvinder repræsenteres side om side, i samtale og udveksling i vores museer og gallerier."

KUNSTNERES ANSVAR

Hvor ser du kunstnerens ansvar i ligestillingsspørgsmålet?

"Kunstnere er som alle andre sociologisk og ideologisk formet af det samfund, de lever i.

Hvis kulturens billede af kunstneren er ma-

skulint, vil ambitiøse, kvindelige kunstnere tilpasse sig det billede og afvise feminisme og alt, hvad der minder dem om deres forskellighed."

"Men jeg mener, at kunstnere også må ønske forskellighed. De må lære at se, at det giver flere muligheder for alle, hvis forskellighed er ikke én, enkelt universel og falsk standard er den accepterede norm."

"Jeg taler ikke om kulturel relativisme eller om multikulturalisme, hvor alt er lige gyldigt. Jeg taler om at forstå, hvad forskellighed er – seksuelt, kulturelt, etnisk, sprogligt og klasse-mæssigt. Om hvordan verden ser forskellig ud og leves forskelligt fra forskellige steder. Kunstnere som klarer sig på markedet, som accepterer den hurtige og enorme finansielle succes, som er mulig, hvis man bliver 'opdaget', bør huske på deres forpligtelse overfor kunsten som kritisk praksis. Kunst er et frirum, en kreativ kraft i kulturen, som altid må være på vagt overfor det, der nægter andre retten til at tale og blive hørt."

"Derfor mener jeg, at også kunstnere bør kæmpe for ligestilling. Kunstneren taler altid i ental, fra et specifikt sted og tidspunkt i historien. Deri ligger hendes betydning for kulturen. Men kunstneren taler også til kulturen. De private, individuelle holdninger er ikke nok, når man skaber kunst i og for verden. At påtage sig et fælles ansvar for at sikre at alle, der vil tale, bliver hørt uafhængigt af køn, klasse og kultur, er noget, som kunstnere kunne gøre, i stedet for at se emner som køn, klasse og kultur som en politisk invasion af deres private rum."

Læs interviewet med Griselda Pollock i sin fulde længde på www.kvinfol.dk og på www.bkf.dk, hvor du også finder billedkunstner Åsa Sonjadotters aktuelle beretning fra MoMA-symposiet "The Feminist Future".

Kvinder må slås

I et samfund, hvor selv fejrede kunstnere lever på et økonomisk eksistensminimum, skal man have en usædvanlig stærk indre drivkraft for at blive ved med at satse på sin kunst. Det gælder i særlig grad for kvindelige kunstnere, viser ny forskning, der kaster lys over kvinders erfaringer med at gøre karriere i kunstens verden.

AF MIRIAM KATZ

Selvom dansk billedkunst i disse år er midt i en gevaldig optur, er det stadig kun kunstlivets få, lysende stjerner, der for alvor får del i den økonomiske fremgang.

Det store flertal af billedkunstnere i Danmark lever - som altid - på et eksistensminimum. Og at billedet ser særligt grelt ud for kvindelige kunstnere, kan man forvisse sig om ved f.eks. at kaste et blik på museernes indkøbstal (se artiklen s. 4).

Men hvordan oplever kvindelige kunstnere selv disse vilkår i kunstlivet?

Det kan man læse om i en ny forskningsrapport fra Center for Ligestillingsforskning på Roskilde Universitetscenter, der netop er udkommet.

Bag rapporten, der er bestilt af Kunstrådet, står lektor, cand.scient.soc. Karen Sjørup og forskningsassistent, cand.jur. Charlotte Kirkegaard.

”Kvinderne støder ind i en lang række barrierer, når de vil gøre karriere i kunstlivet - barrierer som ikke kan reduceres til, at det er kvinderne, der føder børn. Det handler om reelt kønsdiskriminerende mekanismer, der f.eks. gør det sværere for kvindelige kunstnere at få adgang til de etablerede kunstinstitutioner,” siger Karen Sjørup.

Forskernes analyse af kvindelige kunstners sociale og økonomiske vilkår bygger bl.a. på 24 dybdeinterviews med kvindelige kunstnere fra musikkens, scenekunstens, litteraturens og billedkunstens verden.

En gennemgående barriere for kvinder in-

Karen Sjørup og Charlotte Kirkegaard har interviewet en lang række kvindelige kunstnere til deres forskningsrapport, som Kunstrådet har bestilt. Foto: Roskilde Universitetscenter.

Ti af tidens fremtrædende kvindelige billedkunstnere var i fokus på udstillingen RF - Det Reale og Det Fantastiske på Den Frie, september 2006. Her et udsnit af "The Valley" af Marianne Grønnow. Foto: Den Frie.

for deres kunst

den for alle kunstarterne er, at deres arbejde generelt vurderes af mænd.

Og set i forhold til deres mandlige kolleger får kvinderne færre legater, færre prestigegivende ansættelser - og deres kunst når ikke i så høj grad som mænds frem til landets koncertsale, teaterscener og boghylder.

På billedkunstens område gælder det således stadig, at det er de mandlige kunstners værker, der dominerer på kunstmuseernes indkøbslister.

”De kvindelige kunstnere har meget sværere end mændene ved at komme ind på de offentlige kunstmuseer. Vi har talt med fortvivlede kvindelige kunstnere, som er repræsenteret på store museer i udlandet, men som danske museer stadig ikke viser den mindste interesse,” fortæller Karen Sjørup.

KVINDER I KASSER

Et eksempel fra musikkens verden:

En fransk undersøgelse viser, at der udtages langt flere kvindelige musikere til de prestigefulde symfoniorkestre, hvis man hænger et tæppe op foran konkurrencedeltagerne, så juryen ikke kan se musikerne under prøven.

Samme tendens til automatisk og ubevidst forskelsbehandling ses i den hjemlige kunstverden, fortæller Charlotte Kirkegaard:

”En af de medvirkende kunstnere fortalte os, at hun overvejer at male under mandnavn. Simpelthen fordi hun oplever, at hendes kunst ikke bliver set på med samme øjne som mænds kunst,” siger Charlotte Kirkegaard og uddyber:

”Der er tilsyneladende bestemte forventninger til kvinders kunst. F.eks. var der på kunstakademiet i København i en periode en forventning om, at yngre, kvindelige billedkunstnere skulle skabe eksperimenterende installationskunst. Nu er flere kvindelige billedkunstnere gået tilbage til det traditionelle maleri og har givet maleriet en renæssance, som har stærk appel til både publikum og gallerister. Så kvinderne passer ikke ind i de kasser, kunstverden møder dem med. Men de skal slås mere for at blive set og hørt på deres egne præmisser,” siger Charlotte Kirkegaard.

Desuden er der stadig hold i den gamle sandhed om, at værtshuset udgør et knudepunkt i etableringen af kunstlivets aftaler og strategiske alliancer. Og værtshusets status som mandligt territorium er tilsyneladende uantastet.

”Hvis man skal begå sig i kunstlivet skal man ikke blot møde op til ferniseringer, men

også gå med på værtshus bagefter – og det gælder mange kvinder med børn og familie ikke.

Så i et vist omfang vælger kvinder selv karrieremulighederne fra. Karrierevejene passer simpelthen ikke ind i kvindernes måde at leve på,” siger Karen Sjørup.

UNG OG KØN

I det hele taget fungerer mange kvinder – især de ældre - dårligt med de krav, der gælder i kunstlivet i dag, fortæller Karen Sjørup.

”Der er tale om en generationskløft, hvor de yngre kunstnere klarer sig meget bedre end ældre. Vilkkåret er, at man skal være på e-mail, gå på udstillinger og til receptioner, dyrke netværk og opsøge galleriejerere - i det hele taget være på. Og når det handler om at sælge sig selv på markedets vilkår, så klarer kvinder sig generelt dårligere end mænd. Det gælder her, såvel som i den akademiske verden og i erhvervslivet,” siger hun.

”Den voksende markedsorientering betyder, at du i højere grad skal kunne sælge din egen person med værket og være i stand til at agere strategisk i forhold til kunstinstitutionen. Dét er mange kunstnere håbløse til – og det gælder sikkert både mænd og kvinder. De skal nærmest være ved at dø af sult, før de opdager, at de mangler noget at leve af,” siger Karen Sjørup.

At alder – ligesom køn – har stor indflydelse på billedkunstneres karrieremuligheder, overraskede forskerne.

”Vi troede, at alder især betød noget i teaterverden, hvor der er meget få roller til kvinder over 40 år. Med mindre du vil spille rollen som den gamle morlille eller ammen i gyngestolen. Men f.eks. fortæller en af de billedkunstnere, vi interviewer, hvordan galleriejerne slider gulvene på akademierne tynde for at finde netop ”deres” unge kunstner, som de kan forme og bruge som markedsførings-ikon.”

Men hvad med de yngre kvindelige billedkunstnere, der i den senere tid fået stor opmærksomhed både af udstillingssteder, gallerister og publikum? Tyder den udvikling ikke på, at kvinderne har vundet territorium i kunstlivet?

”Der er tale om en særlig gruppe unge, kvindelige kunstnere, fortrinsvist malere. Midaldrende og ældre kvindelige billedkunstnere har stadig svært ved at trænge igennem. Meget tyder på, at kunstverden er ved at blive ligeså ungdomsfikseret og fascineret af lillepigefiguren, som man f.eks. er i film- og teaterverden,” siger Karen Sjørup, der peger på, at mange af de medieombede yngre, kvindelige malere

også ser sig selv som værende i opposition til ”macho-maleriet”.

”En generation af stærke, ekspressive mandlige malere har domineret kunstetablisseringen i en årrække. De nye, kvindelige malere har fundet tilbage til en strammere form, hvor maleri godt kan være sofastykke, men samtidig også er eksperimenterende. Nogle af de kvinder, vi har interviewet, ser deres egen udvikling og position i et feministisk perspektiv – selvom de ikke vil ind i skabelonen ”kvindelige kunstnere”. De vil absolut have sig frabedt, at man befamler dem med ligestillings-armel!” siger Karen Sjørup med et skævt smil.

Overhovedet at tale om sig selv som kvindelig kunstner har været en overvindelse for mange af dem, der har medvirket i undersøgelsen, fortæller Charlotte Kirkegaard.

”Umiddelbart mener kvinderne ikke, at kønnet har betydning. Men når man spørger ind til det, begynder de at reflektere. Og når de først kommer i gang, er de næsten ikke til at standse.”

ETVÆRELSES MED CYKEL

Hvordan klarer kvinderne sig så økonomisk?

Rapporten bekræfter billedet af, at mange billedkunstnere i perioder er afhængige af dagpenge, selvom de sælger værker eller tildeles arbejdslegater.

”Socialt bedrageri i et vist omfang er næsten uundgåeligt, hvis man vil arbejde med sin kunst,” siger Karen Sjørup.

Og i mange kvindelige kunstneres tilfælde er partneren en helt nødvendig kunstmæcen:

”Det er jo ikke billigt at være billedkunstner. Selv hvis man sælger udmærket, tager udgifter til materialer, transport og kommission til galleriejereren det meste af indtægten. Kunstnerne lever på en sten – typisk i en etværelses med cykel – eller af deres partners indkomst. De har urimeligt lave indtægter set i forhold til andre faggrupper,” siger hun.

Og så er der børnene – hvad betyder familielivet i kvindernes kunstneriske arbejdsliv?

”Nogle vælger børn fra, fordi de ikke synes, det kan forenes med behovet for kunstnerisk fordybelse og koncentration,” fortæller Charlotte Kirkegaard og fortsætter:

”Andre vælger at få børn, og det påvirker deres kunst på forskellig vis. Nogle lægger kunsten på hylden, mens de har små børn. Mange vil meget gerne have børn, og ser det som en vigtig del af meningen med deres liv, men de kan ikke passe det ind. Så de skyder det frem foran sig, og får måske aldrig børn.

Men alt i alt er det et indre valg, som kvinderne ser i relation til deres individuelle måde at være kunstner på. De ser det ikke som et økonomisk valg," fortæller Charlotte Kirkegaard.

I praksis falder de fleste kvindelige kunstnere dog igennem alle sociale sikkerhedsnet, hvis de vælger at få børn.

Disse ofte højtuddannede kvinder er dårligere stillet end de lavest uddannede på arbejdsmarkedet, hvad angår løn under graviditet og barsel.

"Behovet for at oprette en barselfond for kvindelige kunstnere er meget stort. Det afbræk i arbejdslivet, som det medfører at få børn, er behårdt i et erhverv, hvor kravet om at sælge sig selv er så stort. De vilkår, kvindelige kunstnere har under barsel i dag, er simpelt hen chokerende dårlige," siger Karen Sjørup.

IND I KUNSTHISTORIEN

Tilbage står et billede af kvindelige kunstnere, der stædigt bliver ved at skabe, selvom de måske ikke storsælger eller blåstempler i kunstlivet. Kvinderne kører på en stærk indre kraft, men en stor del af deres værker bliver aldrig synlige i den etablerede kunstinstitution. Dermed står de uden for kunsthistorien - og uden for Kanonen, for den sags skyld.

"Vi går glip af meget fantastisk kunst, skabt af kvinder," konstaterer Charlotte Kirkegaard.

I Sverige har man i nogle år gjort en målrettet indsats for at få kvinderne ind i beslutningssystemet i svensk kunsthistorie.

Bla. er der etableret mentorordninger, iværksætterkurser og rekrutteringsforløb, der klæder kvinder på til at håndtere magten - alt sammen initiativer, som de to danske forskere anbefaler dansk kunsthistorie at igangsætte.

Direkte kønskvotering som i Sverige anbefaler Karen Sjørup dog ikke.

"Men man bør tilstræbe, at mindst 40 procent af en given pulje tildeles det køn, som i forvejen er svagest repræsenteret. Sådan kan man undgå en skævdeling uden en egentlig kønskvotering. Problemet med kvotering er efter min mening, at det giver anledning til anklager om, at kvinder f.eks. får legater, fordi de er kvinder, ikke fordi de er fagligt dygtige," forklarer Karen Sjørup.

Faktisk findes der i Danmark allerede et krav om, at al offentlig aktivitet skal køns-mainstreames. Det betyder, at man skal tilstræbe en balanceret tildeling til mænd og kvinder, f.eks. når man uddeler arbejdslegater i Kunstrådet og i Statens Kunstfond.

"Det er lovbefalet at sikre, kvinder ikke har en dårligere chance end mænd, bl.a. når det gælder om at få del i kunststøtten. Offentlige kunstmuseer burde efter min mening være underlagt præcis samme krav: At man tilstræber, at mindst 40 procent af de indkøbte værker er skabt af kvindelige kunstnere. Det kunne også være et succeskriterium andre steder i kunstlivet, f.eks. i forhold til ansættelse af undervisere på kunstakademierne. Og jeg kunne ønske mig, at der blev sanktioneret, hvis institutionerne ikke levede op til kravene, f.eks. ved at skære i deres statstilskud," foreslår Karen Sjørup.

Endelig efterlyser de to forskere langt mere viden om emnet. Charlotte Kirkegaard:

"Først og fremmest har vi brug for en grundig undersøgelse af, hvad der foregår i udvælgelsesprocesserne på kunstinstitutionerne. Hvorfor er så få kvinder repræsenteret over hele linjen? Med sådan en undersøgelse i hånden vil vi være nået et stykke vej i forhold til at beslutte, hvad der kan gøres for at rette op på ulighederne."

Mænd

"Girlpower og Boyhood", "Den Mandlige Muse" og "Moderne kvinder" er titler på nogle af de udstillinger, der på det seneste har fokuseret på sammenhænge mellem køn og kunst. Det kunstnerstyrede udstillingssted DUNKS skæve bidrag var en serie kønsopdelte udstillinger under overskriften "drengene mod pigerne". Her fortæller de to bagmænd hvorfor.

Den Blinde Vinkel vil fokusere på gældende kvalitetsbegreber i kunstverdenen ud fra en diskussion om køn og værkbegreber. Hvordan opstår forestillingen om kunstnerisk kvalitet og hvordan relaterer det til den enkelte kunstner og det enkelte værk?

Hovedtaler er den britiske kunsthistoriker Griselda Pollock der har udgivet en lang række toneangivende feministiske værker om køn, kunst og kulturhistorie.

Derudover oplæg fra: Birgitte Anderberg, Dorte Jelstrup, Lene Burkard, Rune Gade, Frans Jacobi, Honey Biba Beckerlee, Ane Bülow.

Moderatorer: Sanne Kofoed Olsen og Tone Olaf Nielsen

DEN BLINDE VINKEL

- et seminar om ligestilling i kunstverdenen

2. marts 2007 kl. 9.00 - 17.30

Vartovs Festsal, Farvergade 27, København K
Deltagelse er gratis, men kræver tilmelding på:
ligestilling@bkf.dk eller kontakt Bkfs sekretariat
tlf. 33 12 81 70, senest d. 22. februar 2007.

Seminarer er arrangeret af ligestillingsudvalget for Billedkunstnernes forbund (Bkf) og Unge kunstnere og kunstformidlere (UKK) v. Karen Land Hansen (UKK), Nanna Gro Henningsen og Carina Zunino (Bkf).

På DUNKs Malerbus-2 gav kvindelige malere bud på, hvad maleriet er for en størrelse pt. Her værker af Anne Marie Ploug, Mie Mørkeberg, Maria Wæhrens, Nille Nielsen, Maria Torp og Charlotte Schmidt. Foto: Anders Sune Berg.

Malerbus-1 var den første af DUNKs kønsopdelte udstillinger. Her værker af fem mandlige malere: Jon Stahn, Lars Heiberg, Martin Askholm, Jens Brok og Per Mølgaard. Foto: Anders Sune Berg.

maler også pipfugle

AF MIRIAM KATZ

Der er altid – mindst – to forskellige vinkler, når man taler om køn og kunst: Den ene handler om ulighed mellem kønnenes vilkår i kunstverden. Den anden handler om eventuelle kønsbestemte forskelle på værker skabt af mænd og kvinder.

Begge vinkler er til diskussion på udstillingsstedet DUNK!, der for nylig er flyttet fra lokaliteter på Amager til kunstens nye, københavnske in-sted, Valby. Her er de to billedkunstnere Thorgej Steen Hansen og Rasmus Danø sat i stævne for at fortælle om den serie kønsopdelte udstillinger, de afsluttede sidste år.

Serien begyndte med "Malerbus-1" og "Malerbus-2", hvor først syv mandlige malere, og derefter syv kvindelige malere gav deres bud på, hvad maleriet er for en størrelse pt.

Siden fik billedhuggere og tegnere af henholdsvis han- og hunkøn samme udfordring i hver deres medier, og afslutningsvis arrangerede DUNK! sidst i 2006 to udstillinger, hvor kønsfordelingen mellem de deltagende kunstnere var præcis og helt demokratisk: Fifty-fifty.

"Overskriften på pressemeddelelsen til den sidste udstilling burde selvfølgelig have været, at nu har vi opnået total ligestilling i kunstlivet!" siger Thorgej Steen Hansen med et skævt

smil, der dækker over, at han i virkeligheden mener, at der er et stykke vej endnu, inden ligestilling er en realitet – også i kunstlivet.

"Der er stadig meget, der er skævt, når det gælder kvinders repræsentation i f.eks. museernes samlinger. Det er en proces, som vil tage lang tid, men som er godt i gang, vil jeg mene. Jeg kan i hvert fald ikke se, at der er forskel på, hvordan mænd og kvinder fra vores generation klarer sig i kunstlivet i dag," siger Thorgej Steen Hansen, der tog afgang fra kunstakademiet ti København i 2004.

OPPE I MEDIERNE

Rasmus Danø er fra akademiets årgang 2001, og han er enig i, at yngre billedkunstnere ikke opfatter ligestilling som et presserende vigtigt tema.

"Jeg oplever det ikke selv sådan, at der er forskel på pigers og drenges vilkår. Men okay, jeg er jo også mand! Men når jeg ser mig omkring, sælger de kvinder, jeg studerede sammen med, lige så godt som mændene. Samtidig er de allerfleste kunsthistorikere kvinder – og mange af de nye gallerister er også kvinder. Desuden sidder kvinder på mange af de vigtige poster på museer og udstillingssteder. Men kunst og køn er jo meget oppe i medierne, og derfor syntes

vi, det kunne være interessant selv at undersøge spørgsmålet – og gøre det på en lidt sjov og provokerende måde," fortæller han.

DUNK's kuratoriske "munke-nonne" koncept viste sig da også at være et godt mediestunt – udstillingerne fik en del presseomtale. Men viste udstillingerne også, om der er forskel på mænds og kvinders kunst? De to mænd vrider sig over det umulige spørgsmål:

"Generelt var der ikke den store forskel. Der var traditionelt mandlige og traditionelt kvindelige momenter i både de mandlige og kvindelige kunstneres værker. Kunsten afspejler jo også de forandringer, der sker i samfundet: I dag filter, strikker og broderer mange mandlige kunstnere, f.eks.. Og omvendt laver mange piger værker, der er traditionelt "potente";" siger Rasmus Danø.

Thorgej Steen Hansen slutter:

"Og selvom der er en trend lige nu med kvindelige malere, der arbejder i et drømme- og eventyr univers, så er der også mange mænd, der maler skrøbelige ting, eger og pipfugle, f.eks.! Vores udstillinger pegede mere indad på kunsten, end ud mod samfundet, hvor der stadig er meget ulighed. I kunsten er det ikke så slemt, det er værre ude i samfundet."

Med festivalen "21 dage – 21 år" markerer Overgaden, Institut for Samtidskunst, sine forgangne år som et af dansk kunstlivs væsentligste non-profit udstillingssteder. Samtidig er festivalen det første selvstændige tiltag fra Overgadens nye leder, Henriette Bretton-Meyer.

AF MIRIAM KATZ

Overgaden fejrer sig selv og sine kunstnere

Hvad kan og bør en kunstinstitution for samtidskunst være i dag?

Det spørgsmål har Henriette Bretton-Meyer sat sig for at besvare med festivalen "21 dage – 21 år", som er hendes første personlige udstillingsprojekt, siden hun i juni sidste år trådte til som kunstfaglig leder af udstillingsstedet med udsigt over Christianshavns Kanal i København.

"Overgaden har siden sin grundlæggelse i 1986 spillet en særlig rolle i dansk kunstliv, men desværre kender kun få uden for kunstverden stedet historie. Det vil jeg gerne lave om på, samtidig med at vi med festivalen her giver nogle bud på, hvilken rolle et udstillingssted som dette kan spille i fremtiden," siger Henriette Bretton-Meyer.

Opindeligt var Overgaden et kunstnerstyret udstillingssted, men i dag har huset med Henriette Bretton-Meyer i spidsen for første gang fået en fuldtidsleder, der har en formidlingsmæssig og ikke en kunstnerisk baggrund. En reorganisering i 2005 betød, at huset fik en mere traditionel struktur, og at bestyrelsen, hvoraf flertallet er kunstnere, ikke længere er involveret i den daglige drift.

Henriette Bretton-Meyer (f.1972) er dermed led i en omstridt udvikling, hvor traditionelt kunstnerstyrede udstillingssteder som Århus Kunstbygning, Charlottenborg og Den Frie de senere år alle har fået ny struktur og

nye ledere, som er uddannede kunsthistorikere eller kunstformidlere.

Nogle ser udviklingen som udtryk for en professionalisering og internationalisering af kunstlivet – andre mener, at de nye, professionelle kunstledere er i færd med at kvæle de sidste rum, der er tilbage, hvor kunstnernes egen optik får lov at bestemme udstillingerne.

HISTORIEN FREM I LYSET

Men Henriette Bretton-Meyer understreger, at Overgadens historie som kunstnernes eget hus videreføres, selvom det nu er en garvet kunstformidler og freelance-kurator, der står i spidsen.

"Mit arbejde her på stedet hviler på to årtier af enestående engagement og initiativ. Jeg opfatter husets historie som et aktiv, snarere end som en afsluttet, færdig epoke. Overgaden har igennem årene vist, hvordan en kunstinstitution kan tilpasse sig forskellige kunstneriske praksisser – i stedet for som sædvanligt, at det er kunstneren, som må tilpasse sine værker til institutionen. Det er en værdifuld funktion, som jeg vil videreføre på nye måder," siger hun.

Derfor er hun og hendes medarbejdere dykket ned i arkiverne, og på "21 dage – 21 år" vil husets historie for første gang blive foldet ud og fortalt via et bredt udsnit af tidligere udstillinger og arrangementer.

"Overgaden har igennem årene vist, hvordan en kunstinstitution kan tilpasse sig forskellige kunstneriske praksisser – i stedet for som sædvanligt, at det er kunstneren, som må tilpasse sine værker til institutionen. Det er en værdifuld funktion, som jeg vil videreføre på nye måder," siger Henriette Bretton-Meyer.

Foto: Katrine Bartram Reinert.

"21 dage – 21 år" byder desuden på skiftende eftermiddags- og aftenarrangementer, bl.a. 'artist talks', debatter med udenlandske kunstnere og kuratorer, samt besøg af den kunstnerstyrede station tv-tv og den århusianske kunstportal www.aarhus.nu.

Før, under og efter det tre uger lange forløb vil en mindre ombygning finde sted, som skal bidrage til "en redefinering og ny forståelse af Overgaden", som Bretton-Meyer formulerer det. Sidst i forløbet lanceres Overgadens nye hjemmeside og grafiske identitet – tiltag, der alle peger på Overgadens fremtid.

Overgaden håber, at især tidligere udstillere vil møde talstærkt op til den festlige åbning af "21 dage – 21 år", mandag d. 5. marts kl. 17-20 – alle er velkomne.

"21 dage – 21 år": mandag d. 5. marts – søndag 25. marts 2007, dagligt kl. 15–20, lukket mandag. Se det opdaterede program på www.Overgaden.org

Hvad gør gallerierne?

Galleribranchen er den tungeste økonomiske spiller i kunstlivet herhjemme. Men gallerivirksomhed handler ikke bare om økonomiske transaktioner, spekulation og lukrative investeringer. Det handler også om gældende kunstopfattelser. Og om indflydelse på, hvilken kunst og kunstnere, der repræsenteres, promoveres og i disse tider måske også kanoniseres. Igennem 2006 har Trine Vendelboe Juul her i bladet stillet skarpt på udvalgte galleriers kunstsyn og praksis. Her er de sidste artikler i serien – læs de foregående på www.bkf.dk

ARTIKELSERIE: GALLERIER

Vi kan tillade os at passe os selv

Det er et af landets ældste gallerier, og uden tvivl det mest kendte. Omsætningen er for stor til, at det er noget, man taler højt om. Der følger en vis ydmyghed med, når man taler med far og søn bag Galerie Moderne.

AF TRINE VENDELBOE JUUL

Det er snart et halvt århundrede siden, Willy Omme åbnede Galerie Moderne i en kælder under restaurant La Strada i Silkeborg. Det var her, det berømte bysbarn Asger Jorn kom forbi og proklamerede, at kælderlokalet var så dårligt egnet til et galleri, at han erklærede sin fulde støtte til det.

I dag, mere end 30 år efter sin død, er Asger Jorn stadig en uvurderlig støtte for Galerie Moderne, der for længst har forladt kælderlokalet og tidligere i år holdt åbningsfernisering med 25 Corneille malerier på det nye Galerie Moderne i Amsterdam. Hvor den mindste pris for et billede var 150.000 kr.

COBRA-GALLERIET

Jorn og Corneille var som bekendt en del af COBRA bevægelsen, og måske er det en naturlig, der gælder det virkelige originale, at aner-

Willy Omme var salgschef for en vaskemaskineproducent, da han flyttede fra Ålborg til Silkeborg og fik øje på COBRA kunsten i skikkelse af Asger Jorn. Sønnen Henrik Omme er handelsuddannet, men trådte sine barnesko i Galerie Moderne og har nærmest fået COBRA kunst ind med moderermælken. Han står for fornyelsen af galleriet, hvilket betyder mere fokus på den reproduktive kunst og på kunsthåndlen.

kendelsen og berømmelsen først kommer, når det hele egentlig er forbi.

I dag skyldes COBRA kunstneres status dog også i høj grad Willy Omme, der tidligt så det store lys i Asger Jorn og de andre COBRA kunstnere.

”COBRA kunst har været mit hjertebarn, siden jeg flyttede til byen. Dengang havde man selvfølgelig fået øje på Asger Jorn, der var en ildsjæl, og gjorde hvad han kunne for at give plads til kunsten i Silkeborg. Han var selv en enorm kapacitet, og derudover havde han jo forbindelser til kunstverden langt ud over landets grænser. Men kunstforeningen i byen var efter min mening ikke dygtig nok til at vende det til noget positivt, og derfor fik jeg idéen om at åbne et galleri med fokus på COBRA kunst,” fortæller Willy Omme. Selv om flertallet af COBRA kunstnere i dag

På Kunst Rai messen i Holland har Henrik Omme fundet tre unge kunstnere, som han har valgt at satse på. Alle kunstnere hos Galerie Moderne er garanteret et minimumssalg på 50 procent af de udstillede billeder, men som tommefingerregel skal der tre udstillinger til, før en kunstner begynder give overskud. Først derefter tjener galleriet penge på kunsten. Foto: Trine Vendelboe Juul.

"Vi repræsenterer ikke noget, vi ikke selv ville bryde os om at have hængende på væggen derhjemme"

- Henrik Omme

Cobra

COBRA eksisterede formelt i tre år fra 1948 til 1951. Forud var gået diverse gruppedannelser som Linien og Høst samt udgivelsen af kunstbladet Helhesten. COBRA blev etableret i Paris under en vis tumult i forbindelse med en konference afholdt af den belgisk-franske gruppe Le Surréalisme Révolutionnaire. Gruppen kunne ikke blive enig om målet og meningen med dens virke, og deltagere som Jorn, Corneille og Appel forlod konferencen og dannede i stedet COBRA.

er døde, er COBRA kunst stadig galleriets vigtigste aktiv. Asger Jorn har med årene fået selskab af de fleste, der tilsluttede sig bevægelsens kamp for udbredelsen af spontan, abstrakt ekspressionisme:

Pierre Alechinsky, Karel Appel, Mogens Balle, Ejler Bille, Constant, Corneille, Henry Heerup, Egill Jacobsen, Carl-Henning Pedersen med flere.

Det, der var kendt som en broget bevægelse med en uoverskuelig diversitet, har Galerie Moderne på sin egen måde været med til at give fælles profil og identitet. Men selv om listen over COBRA kunstnere er lang, og Gale-

rie Moderne i udlandet er kendt som COBRAGalleriet, så er det vigtigt for Henrik Omme at understrege, at galleriet er meget mere end det. "Vi er også moderne set med nutidige øjne. Vi sælger værker af kunstnere som Knud Odde, Olafur Eliasson, Leif Sylvester, Peter Brandes og Michael Kvium. Derudover satser vi også på den helt unge kunst ud fra princippet om, at man må så, før man kan høste. Og vi har meget fokus på de udenlandske kunstnere. Hele 75 procent af vores kunstnere er fra udlandet," fortæller Henrik Omme. Han fortsætter:

SKATKAMMERET

"Galleriet som sådan står kun for halvdelen af vores omsætning. Den anden halvdel stammer fra vores øvrige kunsthandel, der omfatter plakater, skulpturer, lito- og serigrafier, keramik og diverse merchandise med kunstmotiver påtrykt. Merchandise er en kæmpe forretning i udlandet, og det kommer vi til at sælge mere af." Lige præcis interviewdagen står dog tilsyneladende i COBRA'ens tegn. 12 træsnit af Asger Jorn blev solgt tidligere på dagen, og Henrik Omme selv møder op til interviewet med et større Ejler Bille maleri, som han netop har været nede og købe af en samler i Frankrig. Det er anden gang, Henrik køber maleriet, der er fra 1949, og som han nu kan sælge igen. Hvad han har betalt for det, vil han ikke oplyse, men han sælger det uden tvivl med en fortjeneste, der er til at tage og føle på. Prisen for et originalt COBRA værk kan slå bunden ud af de flestes økonomi, og det i sig selv kan være et argument for også at satse på den reproduktive del af kunsten. Nede i kæde-

ren hos Galerie Moderne finder man et lager af den største grafiske produktion i den danske galleribranche.

Det er et sandt skatkammer med en repræsentation på omkring 200 kunstnere, og det er tydeligt, at det er her, Henrik Omme føler sig hjemme. Der hænger malerier på de murede, hvide vægge, der står skulpturer, keramiske værker og merchandise over det hele, og på borde og gulve ligger der eksemplarer af bl.a. serigrafier, tegninger, skitser og plakater. Her lugter lidt af kaos, men først og fremmest af en forretning, der ikke ligger på den lade side. Ved trappen hænger et skilt, der passende rammer det hele ind: "Dybest set udspringer de mange møder af en sygelig angst for at træffe beslutninger."

MANGE FISK I VANDET

Møder er nu ikke en udpræget mangelvare hos Galerie Moderne. Både Willy og Henrik lægger stor vægt på at holde personlig og tæt kontakt til deres netværk af kunstnere, købere og samlere, og Galerie Moderne har lagt hus til mange festlige stunder gennem årene. "Vi har kun 25 nulevende kunstnere tilknyttet, og det er ikke så mange på 44 år. Men det fortæller noget om den loyalitet, vi udviser. Det personlige forhold mellem os og kunstnerne er altafgørende," lyder det fra Willy Omme. Men hvis Galerie Moderne holder mange møder og middage med de kunstnere, galleriet allerede har, så er far og søn omvendt langt mere tilbageholdende med at åbne dørene op for de mange kunstnere, der uopfordret henvender sig. For når det kommer til selve kunsten, er det

også den personlige smag, der gør sig gældende. ”Vi får i gennemsnit en henvendelse om dagen, men det fører stort set aldrig til noget. Dybest set repræsenterer vi ikke noget, vi ikke selv ville bryde os om at have hængende på væggen derhjemme. Af samme grund går vi ikke så meget op i, hvad der p.t. sker i kunstmiljøet, og i de tendenser, der gør sig gældende. Langt de fleste af de nye, yngre kunstnere, vi har valgt at satse på, er nogle, jeg har mødt på de store messer i udlandet, som f. eks. Kunst Rai messen i Holland og Art Cologne messen i Köln,” lyder det fra Henrik Omme. Ved sidste års kunstmesse i Herning måtte Henrik Omme for en sikkerheds skyld tjekke den udstilling, som kunststuderende fra Det

Jyske Kunstakademi havde lavet, men han blev hurtigt overbevist om, at værkerne ikke var noget for Galerie Moderne.

Willy Omme, der tidligere har holdt foredrag på Det Jyske Kunstakademi, behøvede slet ikke at se udstillingen for at nå til den erkendelse. ”Jeg er for længst holdt op med at blande mig. Både i kulturpolitik, i Dansk Gallerisammenslutning, som jeg var med til at starte, og i samtidskunsten. Jeg har ingen interesse i at vise den nye kunst, bare fordi den er ny. Kunstscenen er overmættet for tiden efter min mening. Den er ved at drukne i kunstnere og gallerier, hvilket ikke blot svækker *min* interesse, men også publikums, tror jeg. Der er alt for mange fisk i vandet, men vi har heldigvis en

position, hvor vi kan tillade os at passe os selv.” Helt *være* sig selv kan Galerie Moderne ikke. Dertil er der for trængt omkring positionen. Ved seneste kunstmesse i Herning var Galerie Modernes stand den største publikums-magnet, og ud af messens i alt 32 gallerier stod galleriet også for den suverænt største omsætning.

ARTIKELSERIE: GALLERIER

Jeg satser alt på Århus nu

Siden 2003 har Christian Chapelle fyret den 200 procent af på galleriscenen, og nu er turen kommet til Århus. Tingene går stærkt i kølvandet på den tidligere akademielever, der her får lov at slutte artikelserien om gallerier af.

AF TRINE VENDELBOE JUUL

Du har været elev på Det Jyske Kunstakademi, men sprang fra uddannelsen for at blive gallerist. Hvorfor?

”Allerede på akademiet var jeg involveret i alt muligt andet end at lave kunst. Jeg var formand for elevrådet, elevrepræsentant i bestyrelsen og stod for en del administrativt arbejde. Det gik op for mig, at jeg hellere ville være med til at formidle og iscenesætte kunsten, end at producere den. Og at jeg også var langt bedre til det.”

Du startede med at etablere et non-profit drevet galleri i Njalsgade. Hvorfor fortsatte du ikke med det?

”Jeg har svært ved at se, hvordan det kan være levedygtigt i længden. Med mindre kræfterne bag galleriet er tilstrækkelige mange eller jævnligt skiftes ud, kan de non-kommercielle udstillingssteder ikke holde mere end ca. tre år. Det er simpelthen for hårdt. For mit vedkommende handlede det om, at jeg ikke ville nøjes med at drive galleri som en sidebeskæftigelse, men at jeg virkelig ville det her. Jeg ville lave eksperimenterede udstillinger af ung dansk og international karakter, og jeg ville gøre det 100 procent. Derfor var der for mig at se ingen vej uden om den kommercielle forretning. Og desuden var den nuværende regering lige

Fra Valby til Århus

Christian Chapelle har i alt 16 kunstnere tilknyttet sine to gallerier i Valby og Århus. Primært yngre kunstnere og en næsten fifty-fifty fordeling af danske og udenlandske kunstnere. Alle er tilknyttet begge gallerier, hvilket giver dem bedre eksponeringsmuligheder og dermed større salg.

Kønsfordelingen er 50 procent, og Christian Chapelle har meget fokus på de kvindelige kunstnere, som han har

været en af de første gallerister herhjemme til at markedsføre i stor stil. I det 210 kvadratmeter store tidligere trykkeri, som i dag udgør MOGADISHNI i Århus, er der én ansat foruden Christian Chapelle, der er flyttet til Århus og har overladt den daglige ledelse af MOGADISHNI i København til kunsthistoriker Julie Damgaard.

kommet til på det tidspunkt med bebudede besparelser på kulturområdet, så det så ikke for lyst ud med hensyn til støttemuligheder.”

Så sprang du altså ud i det for alvor – og langt fra med livrem og seler. Men ikke nok med, at du nu gjorde det til en forretning, og dermed satte en karriere på det, så sprang du helt til Valby kort tid efter, at du havde kommerialiseret galleriet. Hvad fik dig til at satse på Valby?

”Jeg syntes egentlig, det var et ret oplagt valg. Men der skal selvfølgelig være nogen, der tager det første skridt. Og jeg syntes, at København på det tidspunkt trængte til, at der skete noget nyt et andet sted. Men folk mente, jeg var bindegale, og jeg fik stort set ingen opbakning. Heldigvis har jeg det sådan, at jeg vil skide på, hvad andre mener. Jeg tror på den gode

følelse i maven. Desuden var mit kunstneriske grundlag i orden. Jeg havde allerede en række dygtige kunstnere som Julie Nord, Andreas Schulenburg, Trine Boesen og Simon Keenleyside. Folk som stadig er hos mig i dag.”

Valby er takket være dig gået hen og blevet samtidskunstens nye kraftcenter med ferniseringer, der åbnes af kulturministeren, og udviklingen er gået stærkt, siden du var helt grøn og skulle starte op fra bunden. Hvad er din forklaring på, at du er nået så langt på så forholdsvis kort tid?

”Hvis jeg skal være ubeskedent, så er en af forklaringerne den simple, at jeg udstiller interessant kunst. At jeg har fokus på den unge og internationale kunst, som har noget nyt at sige, og som er et skridt længere fremme end de fleste andre. Jeg har taget mange chancer i forhold til kunsten, men også i mit valg af lokaler, i forhold til min økonomi osv., og jeg må indrømme, at jeg også har fået uhørt meget presseomtale. Og så har jeg knoklet. Simpelt hen. Jeg har presset citronen til det yderste og har aldrig lånt penge til mine galleri-aktiviteter. Jeg har selv stået og banket transportkasser sammen, fejet gulv og gjort rent. Det skaber måske en form for respekt.”

”Til gengæld fyrer jeg den også 200 procent af, fordi jeg gerne vil bevise, at jeg ikke knækker nakken, at jeg har styr på det, og tilmed kan gøre det festligt. Da jeg fik idéen til at åbne MOGADISHNI på Katrinebjerg var de samme fordomme oppe at vende, som dengang jeg åbnede MOGADISHNI i Valby. Men igen har jeg stølet på min mavefølelse, og på ferniseringssdagen fik den hele armen med gæster, der ankom i lejet bus fra København og frokost på gourmetrestauranten M IB for samlere og pressefolk.”

Hvad er det, du tror, der vil ske, nu du har åbnet et MOGADISHNI i Århus?

”Jeg har fulgt med i den århusianske kunstscene de sidste seks år, og der mangler helt

klart et galleri som MOGADISHNI med en markant anderledes profil end andre gallerier i byen – og i Jylland for den sags skyld. Hvor mange gallerier i Jylland tager f.eks. på udenlandske messer som The Armory Show i New York, Liste 07 - The Young Art Fair i Basel eller Nada Art Fair i Miami? Ingen! Men det gør MOGADISHNI. Galleriet udfylder et tomrum og kommer til at vise kunst, som ingen andre har øje for. Men jeg udnytter også, at der er andre spilleregler i Århus end i København. Det er en mindre by og en anden type kunder. Men alligevel kommer jeg og insisterer på et galleri, der er arkitekttegnet, holder store PR-egnede ferniseringer og viser kunst af international format. Og er i øvrigt ligeglad med, om der sidder én i Hjørring og synes, jeg er for smart.”

Du har gået på akademiet og kender på den måde kunsten inde fra. Som gallerist er du blevet citeret for at tale om kunsten som investeringsmulighed for folk med store friværdier. Hvad mener du om kunsten som kunstnerisk kontra kommerciel værdi?

”Kunsten har altid været en vare. For kirken og for kongen, det bedre borgerskab osv. Men der er ingen tvivl om, at varekarakteren er mere udpræget i dag, hvor man kan omsætte stort set hvad som helst. Blandt andet fordi, der er mange flere kunder og dermed en bredere efterspørgsel. Jeg har det princip som gallerist, at den dag jeg ikke længere selv bliver virkelig opstemt af den kunst, jeg formidler, holder jeg op. Men så længe jeg i øvrigt mener, at ”min” kunst har en æstetisk, følelsesmæssig og indholdsmæssig værdi, kan jeg godt samtidig komme med bud på, hvad man som køber kan investere i for fortjenestens skyld. Hvis det altså er det, man vil. Jeg vælger ikke kunstnere efter, hvor meget de sælger, men efter om de er interessante, rent kunstnerisk – nu og her, og på længere sigt. Og det, tror jeg selvfølgelig, betaler sig.”

MOGA hvad?

MOGADISHNI – ligger besnærende tæt på det afrikanske Mogadishu, men er i virkeligheden en figur fra en tegneserie opfundet af Christian Chapelle tilbage i hans tid på akademiet.

Billedkunstneres Forbund 2007

Billedkunstneres Forbund er Danmarks faglige organisation for professionelle billedkunstnere med godt 1200 medlemmer. Forbundets hovedformål er at varetage billedkunstneres faglige, økonomiske, sociale og juridiske interesser og fremme en så bred anvendelse af billedkunst som muligt.

Flere oplysninger om Bkf på www.bkf.dk

Bkfs bestyrelse 2007

Formand: Billedhugger Nanna Gro Henningsen	MIDTJYLLAND Maler/grafiker Ole C. Hansen, udvalgsformand
Billedkunstner Trine Rytter Andersen	VESTJYLLAND Billedkunstner Søren Taaning, udvalgsformand
Billedkunstner Lotte Tauber Lassen	NORDJYLLAND Maler Jette Wistoft Noyes, udvalgsformand
Billedkunstner Ole Spørring	STORSTRØM Billedkunstner Kit Kjærbye, udvalgsformand
Billedkunstner Henrik M. Andersen	SØNDERJYLLAND Maler Niels Vollertsen, udvalgsformand
Maler Viggo Lyng Larsen	VEJLE Billedkunstner Claus Fisker Andersen, udvalgsformand
Maler Jo Møller	VESTSJÆLLAND Billedkunstner Carin Larsen, udvalgsformand
Billedkunstner Søren Taaning	FREDERIKSBORG Billedkunstner Jan Holmgaard, kontaktperson
Billedkunstner Claus Handgaard Jørgensen	

Bkfs regioner 2007

FYN
Billedkunstner
Lone V. Petersen, udvalgsformand

KØBENHAVN
Maler
Carsten Rütting Schweitz, udvalgsformand

ROSKILDE
Billedkunstner
Eva Carstensen, kontaktperson

Bkfs sekretariat

Vingårdstræde 21, 1. sal
1070 København K
Tlf. 33 12 81 70
Fax 33 32 28 39
Mandag til torsdag kl. 10-15
Postgiro: 1 16 40 90
bkf@bkf.dk
www.bkf.dk

Mogens Holbøll, forretningsfører
Vibeke Rostrup Bøyesen, koordinator
Miriam Katz, informationsmedarbejder/redaktør

KORT NYT

Nyt fra www.bkf.dk

Fyn først med kunstnerpraktik

For første gang herhjemme indføres en praktikordning for kunstakademi-studerende. Det Fynske Kunstakademi sender via en nyoprettet praktikordning studerende på et tre til seks måneders praktikophold hos en dansk eller udenlandsk kunstner. Otte studerende er nu i praktik i henholdsvis Berlin, New York, København og Sao Paulo. Kunstnere, der er mentorer i programmet, er bl.a. Jeppe Hein, Peter Callesen, Monica Bonvicini, Terry Haggarty, Jonathan Monk, Annika Lundgren, Os Gemerog og Tom Sachs.

Brugere tilfredse med Kunstrådet

Seriøsitet, faglighed og tilgængelighed er nogle af de positive tilkendegivelser, Kunstrådet får i ny brugertilfredshedsundersøgelse, som Synovate har udarbejdet. Rapporten viser, at 65 procent af respondenterne har et godt eller meget godt indtryk af Kunstrådet og dets fire udvalg til 2005. Desuden er der ros til forvaltningen for et højt serviceniveau, ligesom der er tilfredshed med ansøgningsfrister, sagsbehandlingstider og støtten til nytænkende projekter og kunstnere.

Der er dog også plads til forbedringer. Hjemmeside, begrundelserne for afgørelserne og information om tilskuds-muligheder er blandt nogle af opmærksomhedspunkterne, skriver Kunstrådets nyhedsbrev. *Rapporten kan læses på www.kunststyrelsen.dk*

Kunst og det multikulturelle

Hvordan kan Kunstrådet bidrage til at styrke den kulturelle mangfoldighed og den etniske diversitet inden for kunst og kultur? Det giver Trevor Davies svar på i en ny

rapport med titlen "Kulturel mangfoldighed i forhold til Kunstrådet". Men da Kunstrådets bevilning er blevet kraftigt beskåret, har Kunstrådet nu opfordret kulturministeren til, at rådet tilføres midler til opgaven. *Læs Trevor Davies' rapport på www.bkf.dk*

Kirkmand og kunstnerne

Johan Kirkmand - der mistede sin søn i Irak i oktober 2005 - henvender sig i et åbent brev personligt til alle Danmarks kunstnere. Han skriver bl.a.:

"Jeg be'r med denne henvendelse om støtte til det nystartede tiltag, "Kirkmand-initiativet" og vores appel til regeringen om at trække de danske soldater hjem fra Irak nu, før flere danskere bliver ofre i en konflikt, der aldrig kan løses under USAs militære ledelse."

Se hjemmesiden www.kirkmand-initiativet.dk eller send en mail til: esom@paradis.dk

Bkfs ex-formand i Kunstrådet

Efter fire års arbejde er 1. april 2007 skiftedag i Kunstrådet og dets fire fagudvalg for billedkunst, musik, litteratur og scenekunst. Til Billedkunstudvalget har Kunstrådets Repræsentantskab udpeget Niels Erik Gjerdevik, Hanne Nielsen og Marianne Torp. Til Det Internationale Billedkunstudvalg har repræsentantskabet udpeget Mikael Andersen, Eva Koch og Jakob Jakobsen.

Til Kunstrådet har repræsentantskabet udpeget Bkfs tidligere formand, Cai Ulrich von Platen, samt Katrine Ring, Pia Burchardt Nielsen, Jette Drewsen og Giordano Bellincampi.

Kulturministeren har endnu ikke udpeget sine repræsentanter til fagudvalg og Kunstråd.

Kunstrådets repræsentantskab består af 34 medlemmer. De er udpeget af en bred kreds af organisationer i det danske kunstliv, heriblandt Billedkunstneres Forbund, samt af folketingets partier.

Talgymnastik om kulturpenge

I december 2006 offentliggjorde Dansk Kunstnerråd og DJBFA (Rytmiske Sangskrivere og Komponister) en analyse af statens kulturbudget, udarbejdet af revisi-

Charlottenborg besat

Charlottenborg Udstillingsbygning blev søndag d. 18. februar besat af ca. 100 kunstnere fra Grønningen, Corner, Den Gyldne og PRO. Bannere med overskrifter som "I må bære os ud" blev hængt op af kunstnerne, der indtog det gamle Kunstneres Hus bevæbnet med 150 flasker rødvin og en bunke flødeboller. Efter en enkelt overnatning aflæste kunstnerne besættelsen, men kampen fortsætter, lød det efterfølgende til pressen fra sammenslutningernes talsmand, Gorm Eriksen.

På et pressemøde mandag d. 19. februar sagde Charlottenborgs direktør Bo Nilsson, at besættelsen vil få et juridisk efterspil. Formanden for Charlottenborgs bestyrelse, Erik Steffensen, sagde desuden til Ritzau, at "de protesterende kunstnere skal ikke regne med, at deres aktion ændrer ved beslutningen om at smide dem ud".

Besættelsen var kulminationen på lang tids ophedet debat om sammenslutningernes fremtid på Charlottenborg.

Læs Bkfs formands kommentar om Charlottenborg-situationen på www.Bkf.dk

onsfirmaet KPMG. Analysen viste, at VK-regeringen har skåret 386 mio. kr. i bevillingerne til kulturlivet. Men rapportens konklusioner blev straks tilbagevist af kulturminister Brian Mikkelsen (K), og derpå udfoldede sig en længere debat i medierne om tallenes lødighed. Også net-tidsskriftet Søndag Aften kastede sig ud i talgymnastikken. Ifølge Søndag Aften, der redigeres af Københavns tidligere kulturborgmester Tom Ahlberg, er der kun sparet 20 millioner kr. på kulturområdet siden VK-regeringen trådte til i 2001. Læs mere på www.djbfa.dk, www.kum.dk og www.cultur.com

Flere billedkunstnere i Copy-Dan

Dobbelt så mange billedkunstnere som normalt tilmeldte sig i slutningen af 2006 Copy-Dan Billedkunst's reproduktionsafdeling. Det er særligt de unge, højtprofilerede kunstnere, der har valgt at lade Copy-Dan Billedkunst stå for kontakten til private og offentlige virksomheder, som ønsker at benytte kunst til alt fra hjemmesider og bøger til årsberetninger og merchandise, skriver Copy-Dans nyhedsbrev.

Svenske kunstnere betales ikke

Sveriges måske mest prestigefulde kunstmuseum, Moderna Museet i Stockholm, overholder ikke den aftale, som den svenske stat har indgået med offentlige museer om at honorere udstillende kunstnere. Det afslørede Sveriges Radio og det svenske billedkunstnerforbund KRO i december 2006, hvilket affødte en heftig debat mellem kunstnere og kunstledere i bl.a. Dagens Nyheter. Lars Nittve, chef på Moderna Museet, forklarede ifølge Sveriges Radio de manglende honorarer med, at museet bekostede en fin reception for de kunstnere, der medvirkede i den aktuelle udstilling. Han indrømmede dog, at museet i dette tilfælde ikke havde

indgået skriftlige kontrakter med kunstnerne og sagde: "Vi må ændre praksis og være mere formalistiske, ingen tvivl om det."

Læs om hele sagen på [Kunstnärernas Riksorganisations hjemmeside](http://www.kro.se), www.kro.se

Debat

"Hvad pokker tænker I på i Bkf?"

Gorm Eriksen, billedkunstner, medlem af kunstnersammenslutningen Den Gyldne:

Bkf er repræsenteret i den nye Charlottenborg bestyrelse. En placering som jeg vil sætte store spørgsmålstejn ved er holdbar, når Bkf er et fagligt forbund, hvis fornemste opgave er at forbedre vilkårene og forsvare vore interesser over for kunstneres modparter, nemlig forbrugere og aftagere af kunst, samt statslige myndigheder og andre interesseorganisationer som aftager vore produkter. Nu oplever vi forbundet i rollen som arbejdsgiver, og tilsyneladende har man accepteret at 150 kunstnere fratages deres udstillingsmulighed på Charlottenborg, og dermed en mulighed for at skaffe sig indtægter.

Den fagforening jeg har betalt kontingent til i 37 år støtter nu, at mine indtægtsmuligheder formindskes til gavn for en række kuratorer, som vil fratage Bkfs medlemmer og andre kunstnere al indflydelse. Fagforeningen er blevet smagsdommer og arbejdsgiver for nogle få udvalgte. Hvis en sådan handling havde fundet sted i en af samfundets andre fagforeninger, ville der omgående blive indkaldt til ekstraordinær generalforsamling, og en ny ledelse ville lynhurtigt være valgt.

Mener man i Bkf, at det er i orden at trække tæppet væk under 150 medlemmer, når man med et snuptag fjerner de sammenslutninger, hvis ældre og afdøde medlemmer var med til at oprette og fremme Bkf i tidernes morgen? Folk hvis solidaritet (og det er ikke en ting,

man møder for meget af blandt kunstnere) og ulønnede arbejde, har skabt den i dag velfungerende interesseorganisation, som gerne skulle støtte al kunstnerisk aktivitet blandt alle medlemmerne. Det er måske min fejl, men jeg er ikke bekendt med den mindste oprørthed fra Bkfs bestyrelse over, at man vil fratage sammenslutningerne deres 16 uger om året på Charlottenborg. Sølle 16 uger ud af årets 52 uger hvor en hundredårig tradition, som er enestående i verden og beundret i alle andre lande, kan få lov til at fortsætte i det hus, som i sin tid blev skabt som kunstnerens eget udstillingssted, og som har de faciliteter, som er nødvendige for at gruppeudstillinger kan fungere.

Bkf er åbenbart så benovet over at sidde med til bords, at man nu påtager sig rollen som kunsthändler og kurators velvillige værktøj, til skade for egne medlemmer.

"Charlottenborg og fair play"

Nanna Gro Henningsen, formand, Billedkunstneres Forbund:

Kære Gorm Eriksen, Bkf følger udviklingen på Charlottenborg nøje og kritisk. Vi arrangerede et åbent debatmøde om udviklingen sidste år og Bkf har i beg. af februar bedt om et møde med Charlottenborgs direktør, Bo Nilsson, og bestyrelsesformand Erik Steffensen for at diskutere intentionerne bag bekendtgørelsen. Sådan som Billedkunstneres Forbund læser den nye bekendtgørelse, kan alle billedkunstnere – også sammenslutningerne – ansøge om udstillingsperioder i huset. Alle ansøgere skal vurderes på lige fod ud fra kunstfaglige kriterier.

Det er korrekt, at Bkf har udpeget ét af de 12 bestyrelsesmedlemmer til Charlottenborg. De 11 andre er udpeget af Kunstnersammenslutningernes Samråd, Akademirådet, Charlottenborg Fonden, Unge Kunstnere og Kunstformidlere, Dansk Gallerisammenslutning, Foreningen af Kunsttaller i Danmark,

Organisationen Danske Museer og endelig har Kulturministeren udpeget tre bestyrelses medlemmer. Bkf har ikke direkte eller afgørende indflydelse på beslutningerne i Charlottenborgs bestyrelse. Under omstruktureringen af Charlottenborg har sikringen af kunstnerstyret været afgørende for Bkf. Derfor kritiserede Bkf også Kulturministeriet direkte, da stillingen som Charlottenborgs direktør blev opslået og besat, inden den nye bestyrelse havde haft mulighed for at træde sammen og diskutere hvilken profil man ønskede for en ny direktør. Det skal dog siges, at Charlottenborgs nye bestyrelse havde repræsentanter i ansættelsesudvalget. Bkf arbejder fortsat for at sikre at bekendtgørelsens intentioner overholdes på en reel og fair måde.

"Kunstneriske ildsjæle brændt af"

Gunnar Bay, billedkunstner, medlem af kunstnersammenslutningen PRO:

Med den nye bekendtgørelse for Charlottenborg har Kulturministeren med et pennestrøg brændt de kunstneriske ildsjæle af, og har til hensigt at lave en kunsthall på et højt internationalt plan. Direktøren har på frimodig vis udtalt, at kunstnersammenslutninger ikke kan indpasses i den profil – til trods for, at Kulturministeren i sin præsentation understreger, at rapporten, der ligger til grund for bekendtgørelsen fastslår, at kunstnersammenslutningerne også i fremtiden skal have sin plads. Til trods herfor omtaler den af Kulturministeriet ansatte direktør til den svenske presse i nedladende toner de danske kunstnersammenslutninger. Samtidig udtaler direktøren, at han udfører det, han er blevet ansat til. Hermed antydes med al tydelig klarhed, at ansættelsessamtaler Kulturministeriet må have omfattet den utvivlsomme hensigt at nægte sammenslutningerne udstillingsmulighed. Spørgsmålet er, om

det kan være rigtigt, at en direktør i en offentlig stilling, ansat i et kunstens og kunstneres hus i den grad skal kunne diskriminere danske kunstnere?

Den mangel på respekt for danske kunstnere, dansk kunst og danske traditioner, der her udvises, bør føre til direktørens frivillige tilbagetræden. Kære Kulturminister, du har ansat en vildmand, og det er desværre ikke ham fra det danske rigsvåben. Hvis han ikke går frivilligt: Fyr ham, før han gør mere skade!

En fremtidsvision kunne være fortsat at lade kunstnersammenslutninger få tilbagevendende perioder i Charlottenborgs Udstillingsbygning, men med den klausul, at de skulle samarbejde med en kurator om idégrundlag, formidling og præsentation. Man kunne sammenligne en sådan struktur med et professionelt fodboldhold, som engagerer en træner udefra til at sammensætte et hold ud fra de stamspillere, som nu engang er til rådighed i den pågældende forening. Så kunne en anden udstilling være mere lig et udvalgt hold som fx landsholdet, hvor en lands-træner/kurator frit kunne vælge alle de til rådighed stående spillere/kunstnere, til lige præcis den opgave, der var sat i gang. Det kunne have tjent Kulturministeriet til ære såfremt de havde tænkt og handlet konstruktivt og visionært i stedet for destruktivt. Lad os se om Kulturministeriet kender sin besøgstid. Det er ikke for sent. Men det haster! (Forkortet af red.)

Mere Charlottenborg-debat

Læs Gunnar Bays debatindlæg i dets fulde længde på Debatten på www.bkf.dk – her kan en ny og opdateret version af Gorm Eriksens debatindlæg også læses og kommenteres, ligesom indlæg om Charlottenborg fra andre skribenter, bl.a. Bodil Sohn, Nanna Gro Henningsen og Ole Sporning.

Nyt fra Bkfs sekretariat

Telefon til formanden

Som bekendt er Nanna Gro Henningsen nyvalgt formand for Bkf. Fremover vil Nanna have fast telefonid hver mandag fra kl. 10 – 15 i Bkfs sekretariat i Vingårdstræde 21. Ring til formanden på 33 12 81 70, hvis du har spørgsmål eller noget, du mener, Billedkunstneres Forbund bør vide.

Gummiechecks for kunst

Bkfs foretningssfører, cand.jur. Mogens Holbøll, skriver:

Et af Bkfs medlemmer blev kontaktet af en engelsk kunstkøber, der ville købe malerier for 20.000 kr. Skønt, tænkte vores medlem. Aftalen var, at kunstneren skulle sende malerierne af sted, når vedkommende havde fået en check. Checken kom med posten og lød på det dobbelte af det aftalte beløb. Den samvittighedsfulde kunstner kunne ikke dy sig for at oplyse kunden om misforståelsen, og denne oplyste, at det overskydende beløb blot skulle overføres til hans shippingfirma. Heldigvis gik vores kunstner ned og talte med sin bank, der kunne oplyse, at der ville gå op til et par måneder før man reelt kunne vide, om der var dækning på checken eller ej. Kunstneren anmodede nu den engelske køber om at overføre pengene elektronisk, men det nægtede

Bkf arbejder for professionelle billedkunstneres interesser – politisk, økonomisk og socialt

Som medlem får du også:

- Juridisk rådgivning
- Bil til værktransport
- Håndbog
- Fagbladet Billedkunstneren
- Gratis adgang til museer
- Rabat på materialer
- Standardkontrakter
- Internationalt kunstnerkort
- Lister over legater
- Kurser
- Seminarer
- Kunstnerportal på nettet
- Ophold i Fanø-huset

Læs mere på www.bkf.dk

køberen purre.

Her endte denne handel så – og heldigvis, for hvis kunstneren havde sat 20.000 kr. ind på sin egen konto og sendt 20.000 kr. til køberens shippingfirma, så havde vedkommende med al sandsynlighed fået en meddelelse fra sin bank om, at der ikke var dækning på checken. Og enden på komedien havde været, at kunstneren havde tabt de 20.000 kr., som vedkommende havde overført til shippingfirmaet – og aldrig selv fået en eneste krone for sine værker. Derfor: Husk at få gode råd i din bank, hvis nogen vil spise dig af med blåe gummichecks.

Nye medlemmer og genindmeldelser pr. 1. februar 2007:

Billedkunstner Ib Monrad Hansen
Maler Mogens Skjøth
Billedkunstner Per Kramer
Billedkunstner Malone Dietrich
Billedkunstner Annette Maj Fredberg
Billedkunstner Lotte Frederiksen
Kunstfotograf Frederikke Fridrichsen
Billedkunstner Charlotte Grum
Billedkunstner Till Junkel
Maler Karin Kaster
Billedkunstner Jonni Gejl Knudsen
Billedkunstner Winnie Meisler
Billedkunstner Marianne Miriam Nagler
Billedkunstner Wendy Plovmand
Billedkunstner Ingrid Skovgaard
Kunstmaler Kavena Bhutho
Billedkunstner Ejgil Bjørnstad

Lille Skiveren

■ Uge 17 i år (20.-27. april) er stadig ledig i Jens Otto Krags bolig Lille Skiveren, der er beliggende i Aalbæk i det sydvestlige hjørne af Skagens Kommune. I huset er der 11 sengepladser, 2 badeværelser, 2 atelierer, sauna, klaver, stort køkken og 2 stuer.
En uges ophold koster 4.000 kr. Bkfs medlemmer kan booke hos Vibeke Rostrup Bøyesen på vrb@bkf.dk eller 33 12 81 70.

Fanø-huset

■ Husk at der er lodtrækning om Fanøhuset i sommerferien 2007 (uge 26–32 inkl.) den 22.marts. Lejen pr. uge i højsæsonen er kr. 2.000.

Vil du være med i lodtrækningen, så send en e-mail eller et postkort til sekretariatet med angivelse af, hvilke uge/r du ønsker.

Gratis for Bkferere

Ved en beklagelig fejl fremgår det ikke af Bkf Håndbog 2007, at Bkf-medlemskortet giver gratis adgang til både Louisiana og Århus Kunstbygning. Vi arbejder løbende på at udvide de gratis tilbud, så tjek den opdaterede liste på www.bkf.dk, se under medlemservice. Desuden har Odense Bys Museer desværre meddelt, at det ikke længere er muligt at yde Bkfs medlemmer fri entré til Fyns Kunstmuseum.

Bkf kurser i forår / sommer 2007:

Kursus i fondsansøgning (Odense)

Kurset giver en introduktion til de private og offentlige fonde, der er relevante for billedkunstnere. Desuden vil der blive gennemgået principper for udarbejdelse af en god fonds-/legatansøgning.
Underviser: Kulturjournalist Ole Reitov, tidl. projektrådgiver på Center for Kultur og Udvikling.
Max. deltagerantal: 20
Egenbetaling: kr. 200 inkl. en let frokost.
■ **Tilmeldingsfrist:** 1. maj 2007.
■ **Tid og sted:** 15. maj 2007, kl. 11.00 – 15.00, Det Fynske Kunstakademi, Odense.

Markedsføring for billedkunstnere (Kbh.)

Hvordan markedsfører man sin kunst bedst muligt? Hvad vil det sige at netværke? Hvordan får man hul igennem til medierne? Kurset gennemgår eksempler på

vellykket og mislykket markedsføringsstrategi og giver konkrete redskaber til at håndtere de for midlingsspørgsmål, billedkunstnere står overfor i forbindelse med udstillinger, præmieringer og lign.
Undervisere: Mogens Holbøll, kommunikationsrådgiver og jurist, sekretariatschef på Bkf.
Miriam Katz, redaktør af Billedkunstneren, tidl. kulturjournalist på Berlingske Tidende.
Max. deltagerantal: 20
Egenbetaling: kr. 200 inkl. en let frokost.
■ **Tilmeldingsfrist:** 1. april 2007.
■ **Tid og sted:** 16. april 2007, kl. 10.00 – 15.00, Copy-Dan, 2100 København Ø.

Tilmelding mm. (gælder begge kurser)

Tilmelding foretages skriftligt pr. brev eller e-mail til Bkf inden de ovenfor nævnte frister. Deltagere vil blive registreret efter først til mølle-princippet. Er man interesseret i at deltage i begge kurser, bedes angivet en prioritering.
Kurserne vil kun blive gennemført, hvis der er min. 12 tilmeldinger. NB! Vær opmærksom på muligheden for eventuel kursusstøtte fra AF.

Aktuelle ansøgningsfrister i fonde og legater

– Nedenfor bringer vi et udpluk af aktuelle fonde og legater. Se flere på Bkfs legatliste. Kontakt sekretariatet på bkf@bkf.dk eller 33 12 81 70 for at få tilsendt listen. Mange fonde og legater har løbende ansøgningsfrist. Husk altid at kontakte fonden, før du ansøger.

Institutionen San Cataldo

Klostret San Cataldo ligger ved Amalfi i Syditalien. Der kan søges om ophold alene eller ophold med stipendier, som giver frit ophold og forplejning.
Administrator: Institutionen San Cataldo, c/o Det juridiske fakultet,

Studiestræde 6, 1455 København K. Tlf. 35 32 31 21
www.sancataldo.dk.

■ **Ansøgningsfrister:**
1. april (for perioden 1.8.–14.12) – og: 1. december (for perioden 1.4.–28.7.)

Ragnvald og Ida Blix Fond

Fondens formål er at yde økonomisk støtte til yngre danske og/eller norske tegnere og malere.
Administrator: Advokat Lars Kaae Rehl, Store Kongensgade 49, 1264 København K. Postboks 9005, 1022 København K. Tlf. 33 15 15 32.
■ **Ansøgningsfrist:** 1. juni.

Ebba Celinders Legat

Formål: Studie- og rejselegater til unge kunstnere fortrinsvis malere.
Administrator: Advokat Pernille Bigaard, Plesner Svane Grønborg, Amerika Plads 37, 2100 København Ø. Tlf. 33 12 11 33.
■ **Ansøgningsfrist:** 16. maj.

Fondet for Dansk-Islandsk Samarbejde

Formål: At bidrage til forståelse og samarbejde mellem Danmark og Island på kulturelle og andre områder. Ansøgninger skal helst indsendes med e-mail. Se www.fdis.dk for yderligere info.
Administrator: Konsulent Per Fischer, c/o Udenrigsministeriet, Asiatick Plads 2. 1448 København K. Tlf. 70 20 40 76.
■ **Ansøgningsfrist:** 15. april og 15. oktober.

Svend Grams Mindelegat

Formål: Støtte til lovende tegnere, grafikere og illustratører til udvikling af deres talenter, og er for denne gruppe kunstnere Danmarks største legat. Bestyrelsens medlemmer er grafikeren Poul Anker, medlem af Tegnerne, grafiker MDD Finn Simonsen og advokat Lars Dinesen.
Administrator: Advokat Lars Dinesen, Vimmelskaft 43, 1., 1161

København K
Tlf. 33 15 30 00.

■ **Ansøgningsfrist:** 1. maj.

Gerda Hennings Mindelegat

Yder støtte til unge, værdige og trængende kvinders uddannelse inden for kunstindustri og til hjælp til igangsættelse af virksomhed efter afsluttet uddannelse. Unge kvinder, som uddannes til kunstværksker, har fortrinsret.

Administrator: Advokat Peter Løgstrup, Stenohus, Vesterbrogade 33, 1620 København V. Tlf. 33 25 54 00. www.stenohus.dk

■ **Ansøgningsfrist:** 31. marts

Opslagstavlen

- find flere aktuelle opslag på Op-slagstavlen på www.bkf.dk

Kunsternes Påskeudstilling

Bestyrelsen for Kunsternes Påskeudstilling inviterer til deltagelse i den 61. påskeudstilling. Indlevering d. 6. - 7. marts 2007. Fernisering d. 31. marts 2007.

Udstillingen vises i Århus Kunstbygning.

Læs mere om betingelser, tidsfrister, betaling og censur på www.kp-spring.dk

International Ceramic Research Center, Guldagergaard

3D-Digital Media-Workshop Et Seminar, 2007. Se opdateret program og information om aktuelle residencies på: www.ceramic.dk

Global Stone Workshop

Kurser i 2007 for billedhuggere, afholdes på Gotland, i Portugal og Italien - se det nye program på: www.globalestoneworkshop.com

International Prints Competition, Kochi, Japan 2008

Ino-Cho Paper Museum, Kochi, Japan, 15. marts - 20. april 2008.

Ansøgningsmateriale kan rekvireres hos Bkfs sekretariat.

■ **Indleveringsfrist:** 1. - 31. oktober 2007

Kunst og skole i samarbejde

Kunst og skole i samarbejde er et nyt efteruddannelseskursus på Danmarks Pædagogiske Universitet for kunstformidlere og kunstnere, der ønsker at samarbejde med den pædagogiske verden. Kurset afholdes den 19. og 20. april 2007 i København.

■ **Tilmeldingsfrist:** 26. marts. Læs mere på *Opslagstavlen*, www.bkf.dk

Platform China Residency Program

Beijing International Artist Platform tilbyder billedkunstnere forskellige former for residencies i Peking.

■ **Løbende ansøgningsfrist.** Download information om ordningen på *Opslagstavlen*, www.bkf.dk

Ophold på Klitgården

Legatbolig på Skagen for kunstnere og forskere.

■ **Næste ansøgningsfrister:** 15. marts, 15. maj, 1. august, 15. september og 15. november. Yderligere information: www.dansk-kunstnerraad.dk, tlf. 35 38 44 01.

Forening søger kunstnere

Foreningen for Børn i Voldsramte Familier opfordrer Bkfs medlemmer til at henvende sig, hvis de er interesserede i at samarbejde med elever og lærere på en skole i nærheden af, hvor de bor. Idéen er, at skoleklasserne behandler temaet vold i familien i november 2007, og at projektet skal munde ud i et billede eller andet, hvor der indgår billeder. Se foreningens hjemmeside for flere oplysninger og kontaktinfo: www.familievold.dk

Gratis medlemsider

Medlemmer af Bkf kan gratis benytte nedenstående kupon til meddelelser på siderne 'Fra medlem til medlem', 'Aktuelt på kunstscenen' samt Nyt om Navne.

'Fra medlem til medlem' rummer rubrikannoncer vedrørende køb og salg mellem medlemmer, værkstedsmuligheder, rejsefællesskab, sommerhus-udlejning m.v.

'Aktuelt på kunstscenen' fungerer som opslagstavle for begivenheder på kunstscenen: Seminarer, møder, udstillinger, publikationer m.v.

'Nyt om Navne' kan bruges til annoncering af runde fødselsdage, jubilæer, præmieringer, tildeling af legater, medaljer og lign.

Udfyld kuponen omhyggeligt. Materiale til medlemsiderne skal være på Bkfs sekretariat senest 23. april 2007. Billedkunstneren #2 2007 udkommer 1. juni 2007

Indrykning af oplysninger til

(sæt kryds) "Fra medlem til medlem"
 "Aktuelt på kunstscenen"
 "Nyt om Navne"

Kortfattet beskrivelse (brug blokbogstaver!): _____

Dato'er / tidsperiode / åbningstider (brug blokbogstaver!): _____

Adresse på arrangementet:

Sted: _____

Gade/nr. _____:

By: _____

Indsendt af:

Navn: _____

Adresse: _____

Tlf: _____

e-mail: _____

Vedlæg gerne illustration med tydelig navn på:

Jeg sender billeder (Sæt kryds!) Via e-mail CD-rom
 Original Papirfoto Dias

Billeder og oplysninger kan sendes digitalt til mk@bkf.dk
(Højopløselige billeder i 300dpi i formaterne TIFF, JPG eller EPS)

Deadline for indsendelse er 23. april 2007.

Indrykningen er GRATIS for Bkfs medlemmer - Send kuponen til:
Bkf, Vingårdstræde 21, 1., 1070 Kbh K, Att. Billedkunstneren

Søges: Unge kunstnere fra Vadehavsområdet

Stiftelsen Wadden Art søger unge kunstnere fra hele vadehavsområdet i Danmark, Tyskland og Holland til deltagelse i den internationale Wadden Art Manifestation 2007 Delfzijl. Alle kunstnere under 40 år, fra det tidligere Ribe Amt, Sønderjyllands Amt og Nordfriesland, Dithmarschen, Bremen, Groningen, Fryslan og alle vadehavsøerne fra Fanø til og med Texel, er velkomne til at tilmelde sig på: www.wadden-art.eu

■ Tilmeldingsfrist: 15. marts 2007.

International Biennial of Contemporary Art, Firenze

- inviterer ansøgere.

■ Se ansøgningsskema og -regler på: www.florencebiennale.org

Aktuelle ansøgningsfrister i Kunstråd og Statens Kunstfond

■ Næste frister for ansøgning om tilskud til billedkunstneriske aktiviteter i ind- og udland er:

■ 1. april, 16. april og 16. august 2007.

Læs udførligt om alle tilskudsordningerne på www.kunststyrelsen.dk eller kontakt Kunststyrelsens Billedkunstcenter og få tilsendt brochure på tlf. 33 74 45 00.

Fra medlem til medlem

Litografiske sten sælges

Brugte litografiske sten i størrelser fra 21 x 16 cm til 66 x 50 cm sælges. Der sidder stadig gamle klicheer på alle stenene. Forhør venligst nærmere om antal, størrelse og priser. Henvendelse: Hakon Lund Jensen, Præstegårdsvej 5, 7361, Ejstrupholm. Tlf. 75 77 29 39. hakon.tegner@mail.tele.dk

Kobbertrykspresse sælges

Hollandsk kobbertryks presse (incl. varmeplade, 3 stks syrebade fade,

3 stks filt, gummivalse og papir) sælges. Kobber tryks pressen måler 150 x 62 cm. og koster 35.000 kr. Kontakt Eva Rubow, tlf. 26 36 37 82.

Grafisk presse sælges

Grafisk presse i topkvalitet. Tryk bredde 80 cm. Div. materialer. 3 m. værkstedsdisk med massiv bordplade. Kr. 15.000 (pressen) kr. 3.000 (disk). Henvendelse: Viggo Salting, tlf. 65 34 10 49

Kunstnerbolig til salg

Gl. fiskerhus på 110 m2 + atelier 86 m2, beliggende i landsby 20 km vest for Aalborg m. indkøb, skole, lystbådehavn og 2 golfklubber indenfor 15 km. Velegnet til sommerhus - ingen bopælspligt. Pris kr. 1.100.000. Se foto og få yderligere oplysninger på www.edc.dk - sag nr. 94 40 62 89 Eller ring på tlf. 98 27 74 66 Jenny Hansen

Hus til salg

Dejligt Skagens hus med galleri på 50 m2 (har eksisteret i 16 år), atelier i særskilt hus med 5 meter til kip på 60 m2, og beboelse på ca. 165 m2. Hvor underetagen på 85 m2 er ny istandsat. Beliggenheden 3 km fra Vesterhavet, i den lille landsby Tuen, 100 m fra hovedvejen til Skagen. Ikke bopælspligt. Se nærmere på hjemmeside www.le-nepalmarsen.dk Eller ring: 98 93 22 68

Aktuelt på kunstscenen

Inger Lise Rasmussen i Ark

Kunstudsskriftet ARK præsenterer i sit seneste nummer Inger Lise Rasmussens fotografiske serie VISE-GRAD fra den bosnisk-serbiske by Visegrad ved floden Drina, som var scene for Balkankrigene. Billederne ledsages af citater fra Nobelpristageren Ivo Andrić's store roman Broen over Drina. Sted: [\[mappen.dk\]\(http://mappen.dk\), Nordkapevej 13, 8200 Århus N](http://www.ark-</p>
</div>
<div data-bbox=)

J. Christian Jensen på Galleri Nybro

J. Christian Jensen viser udstillingen ROEDGROEDMFLOEDE på Galleri Nybro, Nybrogade 30, København K. 3. - 16. marts, tirsdag - søndag kl. 13 - 17.

Birgit Andersen: Collage

Fernisering 10. marts kl. 11 - 16. Åben daglig 16 - 19, lørdag/søndag 11 - 16. Sidste dag mandag d. 19. marts Sted: Den Nordsjællandske Ambassade", Øster Søgade 34, 2100 Ø.

Nyt om Navne

Ny gratis annoncemulighed for Bkf'ere

Vil du annoncere runde fødselsdage, jubilæer, præmieringer, tildeling af legater, medaljer og lign.? Medlemmer af Billedkunstnerens Forbund får nu som noget nyt mulighed for at bruge Billedkunstnerens spalter til gratis at gøre opmærksom på personlige mærkedage. Udfyld kuponen på side 29, hvor der også er anvisninger for tilsendt billedmateriale. Tekst og billeder kan også sendes pr. e-mail til mk@bkf.

dk Redaktionen forbeholder sig ret til at redigere i indsendt materiale.

Hædersgaver til billedkunstnere

To hædersgave på 75.000 kr. fra Ruth og Finn Torjussens Fond, er tildelt billedhuggeren Jørgen Carlo Larsen og Maleren Elmer (Bent Elmelund Larsen) for kunstnerisk værdifuld indsats.

Kunstfond præmierer billedhugger

Gerda Thune Andersens *Kupler-dome or die* er blevet præmieret af Statens Kunstfond. Værket er udført i voks, pladen måler 2x2 meter, der er 11 kupler. *Kupler-dome or die* indgik i udstillingen European Reflections på PRO 2006, Charlottenborg Udstillingsbygning.

Kunstfond præmierer vævere

Væverne Anne Louise Bang, Anne Mette Larsen og Helle Trolle - tilsammen TEKSTILE ILLUSIONER - er af Statens Kunstfond præmieret for udstillingen "TWEEN" på Kunstindustrimuseet. Udstillingen blev vist 1. december 2006 - 11. februar 2007. Udgangspunktet i alle værkerne er en bearbejdning af et klassisk vævemønster på computer. Foto: Ole Akhøj.

70 år

Billedkunstner Ole Folmer Hansen blev 70 år 21. februar 2007. Ole Folmer Hansen har udført mange store udsmyknings- og farvesætningsopgaver i sin lange karriere, og er i 2007 udstillingsaktuel på en grafikudstilling med Fyns Grafiske

Værksted på forskellige museer i USA. Ole Folmer Hansen var med til at starte kunstnersammenslutningen Den Fleksible i 1964, og har siden gruppens opløsning været medlem af Den Gyldne. Han er desuden mangeårigt medlem af Danske Grafikeres bestyrelse, de fleste år som næstformand.

Seriøse kunstnere søges til galleri på Frederiksberg

GalleriVærkstedet på Gammel Kongevej har udvidet! Vi søger derfor nye seriøse kunstnere til løbende separat-udstillinger i vort nye lokale. Vi har et stort kunstkøbende lokalpublikum og er stolte af kunne kalde hele København vores opland. Send os en mail på jensnorup@mail.dk med en kort beskrivelse af dig selv og eksempler på dine værker. Skulle det ikke være muligt så giv os et ring på 44 53 25 25 eller mobil 21 65 01 96.

Galleri
værkstedet

E-mail: jensnorup@mail.dk
Telefon 21 65 01 96
Gammel Kongevej 131
1850 Frederiksberg C

Vi ser frem til at høre fra dig

TOMMERUP KERAMISK VÆRKSTED APS

Specialværksted for keramisk kunst og udsmykning

Mere end 30 års erfaring bruges af førende kunstnere

Tove Anderberg
Pia Andersen
Per Arnoldi
Peter Brandes
Jens Birkemose
Peter Carlsen
Designskolen Kolding
Torben Ebbesen
Olafur Eliasson
Maja Lisa Engelhardt
Günter Förg
Magne Furuholmen
Nils Erik Gjerdevik
Eirik Gjedrem
Emil Gregersen

Jac Hansen
Jørgen Hansen
Erik Hagens
Kirsten Justesen
Pontus Kjermand
Esben Klemann
Det Kongelige Danske
Kunstakademi
Tom Kjøjer
Torbjørn Kvasbo
Michael Kvium
James A. Leedy
Erik Nyholm
Kjell Nupen
Bjørn Nørgaard

Knud Odde
Kjell Erik Killi Olsen
Lawson Oyekan
Leif Sylvester Petersen
Ursula Munch Petersen
Bjørn Poulsen
Lars Ravn
Donald Reitz
Gunhild Rudjord
Helle Vibeke Steffensen
Arne Haugen Sørensen
Leif Sylvester
Franz Widerberg

Skovstrupvej 57 - Postboks 6 - 5690 Tommerup
Telefon 6476 1909 - Fax 6476 1019
e-mail: tkv@keramos.dk - web www.keramos.dk

Filip's

Sten
&
Billedhuggeri

www.filips.dk

Udfører opgaver efter model
eller tegning. ALT I STEN.
Køre udstillinger I huggeriet
Dit Ønske Vores Opgave!

Ormhøjgårdvej 10 · 8700 Horsens
Tlf. 75 63 03 09 Fax. 75 63 03 19

COLLAGE

10.03.07 – 20.03.07

Fernisering

lørdag 10.3 kl. 11-16

Ø.Søgade 34, Kbh.
Hverdage kl.16-19 Lø/Sø 11-16
BIRGIT A.-NÆRUM

OLIEFARVER
MALEMIDLER
SPARTLER
PENSLER
BLINDRAMMER
MALERLÆRRED
TEGNEMATERIALER
AKVARELFARVER
PAPIR
DYBTRYKFARVER
HØJTRYKFARVER

Artifex

KUNSTNERFARVER
SØNDERALLÉ 1, LAURBJERG
8870 LANGÅ
TELEFON +45 86 46 82 88
FAX +45 86 46 82 52

Lene Purkær Stefansen

Sandstøbning i bronze og aluminium

Salg af stenhuggerværktøj

“den lille butik”
er åbent efter aftale

Kun fantasien sætter grænsen

Aalborg Broncestøberi ApS

v/ Flemming Purkær og Lene Stefansen

Fabriksparken 9 Dk-9230 Svenstrup tlf (+45) 98380087

www.aalborgbronze.dk info@aalborgbronze.dk

Sjøreen

1934

Køb dine varer online på:
www.sjoreen.dk

En af Danmarks ældste specialbutikker for kunstnerartikler
Rosensgade 14, 8000 Århus C, Tlf. 8612 2266, www.sjoreen.dk, e: sjoreen@sjoreen.dk

KUNSTEN

AF FLYTTE OG OPBEVARE

KUNST

- 75 ÅRS ERFARING

PLADSMANGEL?

"Vognmand Jensen" har løsningen!

Hellerup Flytteforretning & kunsttransport

Krimsvej 29B, 2300 Kbh. S
Tlf. 39 62 24 28, Fax nr. 39 62 47 44

En hel dag 2.500 kr. Grafisk workshop

Gå hjem med så mange tryk du kan nå på en dag. Hele trykkeriet er til din rådighed.

Hjælp og vejledning fra erfaren trykker med dine litografier og monotypier.

Norup Litografi

Gl.Kongevej 131, 1850 Frederiksberg C
Tlf.: 21650196 www.noruplitografi.dk

Det danske Studenterhus i "La Cité Universitaire"

9, boulevard Jourdan, Paris

Kollegium for studerende med mindst to års påbegyndt og videregående uddannelse. Huset omfatter 48 værelser, heraf 2 atelierer for billedkunstnere og 2 atelierer for andre formål.

Ansøgning om optagelse i perioden 1.10.2007 til 30.6.2008 sker på blanketter, der downloades fra www.fondationdanoise.org, og sendes senest 1.6.2007 til sekretariatet for:

Komiteen for Det danske Studenterhus i Paris

c/o Aage V. Jensens Fonde

Sct. Jørgens Hus, Kampmannsgade 1,
1604 København V
Telefon 33 13 21 45

hvortil henvendelse om priser m.m. kan rettes.

ALT I KUNSTNERARTIKLER

Malermester Ib Arnhem
Læssøgade 151, 5230 Odense M
tlf. 66120231

Åben man-fre kl.10 - 17.30

Parkvej 3, 5600 Faaborg
tlf. 62610565

Åben efter aftale

Gallerie Rasmus

Ny Vestergade 8 - 9
5000 Odense C
Tlf.: 65 91 88 33

Søndertorv 7
7000 Kolding
Tlf.: 75 50 58 33

Hauser Plads 14
1127 København K
Tlf.: 33 93 88 33

www.gallerie-rasmus.dk

suette kompetencer * børn og kunst * billedpædagogik * formidling * visu
petencer * børn og kunst * billedpædagogik * formidling * visuelle kompet
rn og kunst * billedpædagogik * formidling * visuelle kompetencer * bør
st * billedpædagogik * formidling * visuelle kompetencer * børn og kunst * bil
agogik * formidling * visuelle kompetencer * børn og kunst * billedpædag
idling * visuelle kompetencer * børn og kunst * billedpædagogik * formid
suette kompetencer * børn og kunst * billedpædagogik * formidling * visu
petencer * børn og kunst * billedpædagogik * formidling * visuelle kompet
rn og kunst * billedpædagogik * formidling * visuelle kompetencer * bør

Danmarks
The Danish Pædagogiske Universitet
University of Education

EFTERUDDANNELSES-
KURSER
FORÅRET 2007

petencer * børn og kunst * billedpædagogik * formidling * visuelle kompet
rn og kunst * billedpædagogik * formidling * visuelle kompetencer * bør
st * billedpædagogik * formidling * visuelle kompetencer * børn og kunst * bil
agogik * formidling * visuelle kompetencer * børn og kunst * billedpædag
idling * visuelle kompetencer * børn og kunst * billedpædagogik * formid
suette kompetencer * børn og kunst * billedpædagogik * formidling * visu
petencer * børn og kunst * billedpædagogik * formidling * visuelle kompet
rn og kunst * billedpædagogik * formidling * visuelle kompetencer * bør
st * billedpædagogik * formidling * visuelle kompetencer * børn og kunst * bil

Kunst og skole i samarbejde

Nyt efteruddannelseskursus ved DPU for kunstformidlere og kunstnere, der ønsker at samarbejde med den pædagogiske verden.

Læs mere på www.dpu.dk/efteruddannelse

CIRE-PERDUE FRA DETALJER TIL STORT FORMAT

- vi støber op til 12m²
på én gang.

BRONCESTØBERIET
LEIF JENSEN ApS
v/Peter Jensen

www.libronce.dk 44 44 99 87 pi@libronce.dk

50 års erfaring med kunst, gør en forskel.

Vadstrupvej 67, 2880 Bagsværd

KS 2007

Kunstneres Sommerudstilling 30.6.-29.7.

Åben censureret udstilling for maleri, grafik, skulptur, kunsthåndværk, tekstilkunst, fotografi og blandform

Tilmelding nu:
3. april – 31. maj

Indlevering:
Ved postforsendelse eller fragt (forhør nærmere) skal værkerne være fremme senest tirs. 5. juni.
Personlig indlevering kan ske fre. 8. og lør. 9. juni kl. 10-17

Årets censorer:
Annette Holdensen, Kim Holm, Jeff Ibbo, Else Ploug Isaksen, Nina Maria Kleivan, Karen Gabel Madsen, Max Parylewicz og Camilla Rasborg.

Gebyr:
Anmeldelsesblanket, der giver ret til at indsende op til 6 værker inden for den samme kategori, er 350 kr.

Tilmelding:
Gebyret 350 kr. indsættes i Danske Bank 9674 konto nr. 2268493 eller sendes som check til:

**Kunstneres Sommerudstilling
Janus Bygningen**
Lærkevej 25, 6862 Tistrup
Tlf. 75 29 98 25
mail@ianusbvaninaen.dk

BRONZESTØBNING

BRONZESTØBNING

v/ Jørn Svendsen
Løvhølm 9 • 5700 Svendborg
Tlf. 70 22 00 40 • Fax: 62 61 44 82

E-mail: joern@skulpturstoeberiet.dk
www.skulpturstoeberiet.dk

• Shell casting, den moderne cire perdu metode •

Aartdevos
Klosterport 4,
DK - 8000 Aarhus - C

E-MAIL: info@aartdevos.dk
INTERNET: www.aartdevos.dk
www.artstv.dk
TLF. (0045) 8613 5566
FAX. (0045) 8619 2401

Vi sender fra små billedophængskroge til store papirruller med en bredde på 2,40 meter.
Vi gør det hver dag og vi gør det over det meste af Europa.
Vi har over 11.000 varenumre, forhandler de fleste kendte og ukendte mærker.

Rekvirer vores prisliste på tryk, vores katalog på CD-rom.
Eller allerbedst: Besøg vores hjemmeside på
www.aartdevos.dk

Brdr. E., S. og A. Larsens Rejselegat for Bildende Kunstnere

Legatet kan iflg. fundatsen tildeles bildende kunstnere bosat på Bornholm, der med en legatportion ønsker at rejse ud i verden, eller til danske kunstnere i øvrigt, der ønsker et ophold på Bornholm for gennem en periode på ikke under 3 måneder, at kunne gennearbejde et projekt eller hente inspiration og udvikle det kunstneriske udtryk.

Det er en betingelse for modtagelsen af legatet, at legatnyderen i perioden udarbejder et værk, som legatet eventuelt kan erhverve til overdragelse til Bornholms Kunstmuseum.

Ansøgningen skal ud over C.V. og øvrige relevante oplysninger indeholde en redegørelse for planer om legatets anvendelse.

I 2007 forventes der at være indtil ca. kr. 125.000,- til uddeling.

Legatet kan alt efter bestyrelsens skøn anvendes til en eller flere legatportioner.

Direktøren for Bornholms Kunstmuseum fungerer som ekstern rådgiver for bestyrelsen.

Ansøgningen stiles til:

Brdr. E., S. og A. Larsens Legat, v/Dommeren på Bornholm,
Damgade 4 A, 3700 Rønne,
og skal være modtaget senest den 3. maj 2007.

Henrik Engell Rhod Formand For Bestyrelsen

John Olsen. Foto: Suste Bonnén.

Sigrid Lütken. Foto: Suste Bonnen

De Seje – set igennem fotografens øje

I Suste Bonnén's nye portrætserie "De Seje" er ældre billedkunstnere i fokus:

"De viser, at arbejde med kunst ikke er en konkurrence, men en livsform og et sejt arbejde, en slags grundforskning," forklarer fotografen.

Her i bladet omtales udstillinger normalt ikke, men vi gør en undtagelse, fordi Suste

Bonnén's billeder giver et sjældent indblik i vores egen verden.

Flertallet af de portrætterede er medlemmer af Billedkunstnernes Forbund, ligesom i øvrigt Suste Bonnén selv, og portrætserien vises på Frederiksborg Museet indtil 13. maj, hvorefter den drager videre til Galleri Tavi, Skagen.